

1/2/1
ANC 17
NP 6
IFP 3
FF 1
DP 1
PAC 1
ACDP 1

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

STANDING RULES
FOR THE
CONSTITUTIONAL ASSEMBLY

AUGUST 1994

REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

REGLEMENT
VIR DIE
GRONDWETLIKE VERGADERING

AUGUSTUS 1994

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

STANDING RULES

FOR THE

CONSTITUTIONAL ASSEMBLY

AUGUST 1994

REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

REGLEMENT

VIR DIE

GRONDWETLIKE VERGADERING

AUGUSTUS 1994

CONTENTS

THE RULES

1.	Unforeseen eventualities	1
2.	Suspension	1
3.	Application to non-members	1

SITTINGS OF CONSTITUTIONAL ASSEMBLY

4.	Venue	1
----	-------------	---

PRESIDING OFFICERS

5.	Election	1
6.	Relief of presiding officer	3
7.	Absence of Chairperson	3
8.	Absence of Chairperson and Deputy Chairperson	3

SITTINGS

9.	Convenor	3
10.	Notice of sittings	3
11.	Quorum	3
12.	Work days	3
13.	Adjournment, interruption and suspension	3
14.	Alteration of date or time for resumption	3

STRANGERS

15.	Admittance of strangers	5
16.	Withdrawal of strangers	5
17.	Removal of strangers	5

COMMITTEES AND OTHER APPOINTED BODIES

17A.	Public access to meetings of committees, etc.....	7
------	---	---

RULES COMMITTEE

18.	Members of Rules Committee	7
-----	----------------------------------	---

PANEL OF CONSTITUTIONAL EXPERTS

19.	Members of Panel	7
-----	------------------------	---

CONSTITUTIONAL COMMITTEE

19A.	Appointment and functions of Constitutional Committee	7
------	---	---

SELECT COMMITTEES

20.	Definition	9
21.	Appointment	9
22.	Membership of select committee	9
23.	Representation of parties	9
24.	Appointment of members	9
25.	Chairperson of select committee	9
26.	Deputy chairperson	11
27.	Powers of select committee	11
28.	First meeting of select committee	11
29.	Meetings of select committees	11
30.	Adjournment, etc	11
31.	Quorum	11
32.	Resolutions of select committee	13
33.	Attendance of select committee	13
34.	Charge against member	13
35.	Report of select committee	13

INHOUDSOPGAWE

DIE REËLS

1.	Onvoorsiene gebeurlikhede	2
2.	Opskorting	2
3.	Toepassing op nie-lede	2

SITTINGS VAN GRONDWETLIKE VERGADERING

4.	Vergaderplek	2
----	--------------------	---

VOORSITTENDE BEAMPTES

5.	Verkiesing	2
6.	Aflossing van voorsittende beampte	4
7.	Afwesigheid van Voorsitter	4
8.	Afwesigheid van Voorsitter en Ondervoorsitter	4

SITTINGS

9.	Sameroeper	4
10.	Kennisgewing van sittings	4
11.	Kworum	4
12.	Werksdae	4
13.	Verdaging, onderbreking en opskorting	4
14.	Verandering van datum of tyd vir hervatting	4

VREEMDELINGE

15.	Toelating van vreemdelinge	6
16.	Vreemdelinge gelas om Raadsaal te verlaat	6
17.	Verwydering van vreemdelinge	6

KOMITEES EN ANDER AANGESTELDE LIGGAME

17A.	Openbare toegang tot vergaderings van komitees, ens	8
------	---	---

REËLSKOMITEE

18.	Lede van Reëlskomitee	8
-----	-----------------------------	---

PANEEL VAN GRONDWETLIKE DESKUNDIGES

19.	Lede van Paneel	8
-----	-----------------------	---

GRONDWETLIKE KOMITEE

19A.	Aanstelling en werksaamhede van Grondwetlike Komitee	8
------	--	---

GEKOSE KOMITEES

20.	Woordoms krywing	10
21.	Aanstelling	10
22.	Lidmaatskap van gekose komitee	10
23.	Verteenwoordiging van partye	10
24.	Aanstelling van lede	10
25.	Voorsitter van gekose komitee	10
26.	Ondervoorsitter	12
27.	Bevoegdhede van gekose komitee	12
28.	Eerste vergadering van gekose komitee	12
29.	Vergaderings van gekose komitees	12
30.	Verdaging, ens	12
31.	Kworum	12
32.	Besluite van gekose komitee	14
33.	Bywoning van gekose komitee	14
34.	Beskuldiging teen lid	14
35.	Verslag van gekose komitee	14

COMMISSIONS

36.	Appointment	13
37.	Functions of commission	13
38.	Chairperson of commission	13
39.	Terms of reference	13
40.	Powers of commission	13
41.	Members of Parliament	15
42.	Report of commission	15

TECHNICAL COMMITTEES

43.	Appointment of technical committees	15
44.	Functions of technical committees	15
45.	Members of technical committees	15
46.	Chairperson of technical committee	15
47.	Powers of technical committee	15
48.	Members of Parliament	15
49.	Report of technical committee	15

BUSINESS OF CONSTITUTIONAL ASSEMBLY

50.	Arrangement of business	17
-----	-------------------------------	----

DECISION OF QUESTIONS

51.	Procedure	17
-----	-----------------	----

MOTIONS

52.	Nature of motions	17
53.	Amendment to draft resolutions	17
54.	When notice required	17
55.	Notice of motion	17
56.	Acting for absent member	17
57.	Chairperson may amend notice	17
58.	Questions of privilege	17
59.	Withdrawal of motion	17

BILL AMENDING CHAPTER 5 OF THE CONSTITUTION

60.	Introduction	19
61.	Tabling of bill	19
62.	First Reading	19
63.	Referral to select committee	19
64.	Public access to select committee	19
65.	Report of select committee	19
66.	Consideration of report	19
67.	Amendments placed on Order Paper before Second Reading	21
68.	Motion for Second Reading	21
69.	Second Reading	21
70.	Recommittal of bill after Second Reading	21
71.	Report and decision on amendments	23
72.	Third Reading	23
73.	Bill passed by Constitutional Assembly	23
74.	Presentation of bill for assent	23

NEW CONSTITUTIONAL TEXT

75.	Representations and proposals	23
76.	Bill containing recommended new text	25
77.	Distribution and publication of bill	25
78.	Stages of bill	25

FIRST READING STAGE

79.	Notice of First Reading	25
80.	No amendment allowed	25
81.	Introduction of bill	25
82.	Statements on behalf of parties	25
83.	Bill read a first time	25

KOMMISSIES

36.	Aanstelling	14
37.	Werksaamhede van kommissie	14
38.	Voorsitter van kommissie	14
39.	Opdrag	14
40.	Bevoegdhe van kommissie	14
41.	Parlementslede	16
42.	Verslag van kommissie	16

TEGNIËSE KOMITEES

43.	Aanstelling van tegniese komitees	16
44.	Werksaamhede van tegniese komitees	16
45.	Lede van tegniese komitees	16
46.	Voorsitter van tegniese komitee	16
47.	Bevoegdhe van tegniese komitee	16
48.	Parlementslede	16
49.	Verslag van tegniese komitee	16

WERKSAAMHEDE VAN GRONDWETLIKE VERGADERING

50.	Rangskikking van werksaamhede	18
-----	-------------------------------------	----

BESLISSING VAN VRAE

51.	Prosedure	18
-----	-----------------	----

VOORSTELLE

52.	Aard van voorstelle	18
53.	Amendement op konsepbesluit	18
54.	Wanneer kennisgewing vereis	18
55.	Kennisgewing van voorstel	18
56.	Optrede namens afwesige lid	18
57.	Voorsitter kan kennisgewings wysig	18
58.	Sake van voorreg	18
59.	Terugtrekking van voorstel	18

WETSONTWERP WAT HOOFSTUK 5 VAN DIE GRONDWET WYSIG

60.	Indiening	20
61.	Tertafellegging van wetsontwerp	20
62.	Eerste Lesing	20
63.	Verwysing na gekose komitee	20
64.	Openbare toegang tot gekose komitee	20
65.	Verslag van gekose komitee	20
66.	Oorweging van verslag	20
67.	Amendemente op Ordelys geplaas voor Tweede Lesing	22
68.	Voorstel vir Tweede Lesing	22
69.	Tweede Lesing	22
70.	Wetsontwerp na Tweede Lesing na komitee terugverwys	22
71.	Verslag en besluit oor amendemente	24
72.	Derde Lesing	24
73.	Wetsontwerp deur Grondwetlike Vergadering aangeneem	24
74.	Voorlegging van wetsontwerp vir goedkeuring	24

NUWE GRONDWETLIKE TEKS

75.	Verwoë en voorstelle	24
76.	Wetsontwerp waarin aanbevole nuwe teks vervat is	26
77.	Verspreiding en publisering van wetsontwerp	26
78.	Stadiums van wetsontwerp	26

EERSTELINGSTADIUM

79.	Kennisgewing van Eerste Lesing	26
80.	Geen amendement toegelaat	26
81.	Indiening van wetsontwerp	26
82.	Verklarings namens partye	26
83.	Wetsontwerp vir die eerste maal gelees	26

SECOND READING STAGE

84.	Notice of second reading	27
85.	Restriction on amendments	27
86.	Debate on second reading	27

THIRD STAGE

87.	Notice of third stage	27
88.	Amendments to clauses	27
89.	Debate confined to detail	27
90.	Order in which clauses considered and put	27
91.	Moving of amendments	27
92.	Order in which amendments put	27
93.	Conclusion of third stage	27

THIRD READING STAGE

94.	Notice of Third Reading	29
95.	Printing of amended bill	29
96.	Recording of number of members in favour of bill	29

BILL PASSED IN ACCORDANCE WITH SECTION 73(2)

97.	Lodging of bill with Constitutional Court	29
98.	Presentation of certified bill for assent	29

AMENDED TEXT RECOMMENDED UNDER SECTION 73(4)

99.	Tabling of amended text submitted	29
100.	Distribution of amended text	29
101.	Consideration of amended text	29
102.	Amended text passed in accordance with section 73(2)	29

ORDER IN PUBLIC MEETINGS

103.	Conduct of members	31
104.	Members not to converse aloud	31
105.	Member not to be interrupted	31
106.	Order at adjournment	31
107.	Precedence of presiding officer	31
108.	Irrelevance or repetition	31
109.	Member ordered to withdraw	31
110.	Naming or suspension of member	31
111.	Member to withdraw from precincts of Parliament	31
112.	Period of suspension	33
113.	Expression of regret	33
114.	Grave disorder	33
115.	Member to withdraw while his or her conduct is debated	33

RULES OF DEBATE

116.	Member to address Chair	33
117.	Calling of members	33
118.	Time limits for speeches	33
119.	Reference to member by name	33
120.	Member not to read speech	33
121.	Offensive language	35
122.	Reflections upon decisions of same session	35
123.	Reflections upon statutes	35
124.	Reflections upon judges, etc	35
125.	Matters <i>sub judice</i>	35
126.	Rule of anticipation	35
127.	Explanations	35
128.	Points of order	35
129.	Acting for absent member	35
130.	Right of members to speak	35
131.	When reply allowed	35
132.	Debate closed	35

TWEEDELESINGSTADIUM

84.	Kennisgewing van Tweede Lesing	28
85.	Beperking op amendemente	28
86.	Debat oor Tweede Lesing	28

DERDE STADIUM

87.	Kennisgewing van derde stadium	28
88.	Amendemente op klousules	28
89.	Debat tot besonderhede beperk	28
90.	Volgorde waarin klousules oorweeg en gestel word	28
91.	Voorstel van amendemente	28
92.	Volgorde waarin amendemente gestel word	28
93.	Afsluiting van derde stadium	28

DERDELESINGSTADIUM

94.	Kennisgewing van Derde Lesing	30
95.	Druk van gewysigde wetsontwerp	30
96.	Optekening van getal lede wat wetsontwerp steun	30

WETSONTWERP OOREENKOMSTIG ARTIKEL 73(2) AANGENEEM

97.	Inlewering van wetsontwerp by Konstitusionele Hof	30
98.	Voorlegging van gesertifiseerde wetsontwerp vir bekragting	30

GEWYSIGDE TEKS KRAGTENS ARTIKEL 73(4) AANGENEEM

99.	Tertafellegging van gewysigde teks wat voorgelê is	30
100.	Verspreiding van gewysigde teks	30
101.	Oorweging van gewysigde teks	30
102.	Gewysigde teks aangeneem ooreenkomstig artikel 73(2)	30

ORDE IN OPENBARE VERGADERINGS

103.	Gedrag van lede	32
104.	Lede mag nie hardop gesels nie	32
105.	Lid mag nie in die rede geval word nie	32
106.	Orde by verdaging	32
107.	Voorrang van voorsittende beampte	32
108.	Ontoepaslikheid of herhaling	32
109.	Lid gelas om Raadsaal te verlaat	32
110.	Lid by naam genoem of geskors	32
111.	Lid moet gebied van Parlement verlaat	32
112.	Duur van skorsing	34
113.	Betuiging van spyt	34
114.	Groot wanorde	34
115.	Lid verlaat Raadsaal terwyl sy of haar gedrag bespreek word	34

REËLS VAN DEBAT

116.	Lid moet Stoel toespreek	34
117.	Lede word aan die woord gestel	34
118.	Tydbeperkings op toesprake	34
119.	Verwysing na lid op sy of haar naam	34
120.	Lid mag nie topraak voorlees nie	34
121.	Beledigende taal	36
122.	Refleksies op besluite van dieselfde sessie	36
123.	Refleksies op wette	36
124.	Refleksies op regters, ens	36
125.	Sake wat <i>sub judice</i> is	36
126.	Vooruitlopiingsreël	36
127.	Verduidelikings	36
128.	Punte van orde	36
129.	Optrede namens afwesige lid	36
130.	Reg van lede om te praat	36
131.	Wanneer repliek toegelaat word	36
132.	Debat afgesluit	36

MESSAGES

133. Messages to Houses 37
134. Messages from Houses 37
135. Messages to President of the Republic 37
136. Messages from President of the Republic 37

WITNESSES

137. Attendance of witnesses detained in prison 37
138. Summoning of witnesses 37
139. Witness expenses 37

**OFFICE OF SECRETARY AND RECORDS OF
CONSTITUTIONAL ASSEMBLY**

140. Minutes of Proceedings 39
141. Journals of Constitutional Assembly 39
142. Custody of papers 39
143. Access to tabled papers 39
144. General duties of Secretary 39

BOODSKAPPE

133.	Boodskappe aan Huise	38
134.	Boodskappe van Huise	38
135.	Boodskappe aan President van die Republiek	38
136.	Boodskappe van President van die Republiek	38

GETUIES

137.	Bywoning van getuies wat in gevangenis aangehou word	38
138.	Dagvaarding van getuies	38
139.	Onkoste van getuies	38

**KANTOOR VAN SEKRETARIS EN STUKKE VAN
GRONDWETLIKE VERGADERING**

140.	Notule van Verrigtings	40
141.	Joernale van Konstitusionele Vergadering	40
142.	Bewaring van dokumente	40
143.	Toegang tot dokumente wat ter Tafel gelê is	40
144.	Algemene pligte van Sekretaris	40

THE RULES

Unforeseen eventualities

1. (1) The Chairperson of the Constitutional Assembly (in these Rules referred to as the Chairperson) may give a ruling or frame a rule in respect of any eventuality for which these Rules do not provide.
- (2) A rule framed by the Chairperson shall remain in force until a meeting of the Rules Committee has decided thereon.

Suspension

2. (1) Any provision of these Rules may be suspended by resolution of the Constitutional Assembly.
- (2) The suspension of any provision shall be limited in its operation to the particular purpose for which such suspension has been approved.

Application to non-members

3. (1) A reference in these Rules to a member shall, unless it is inappropriate or inconsistent with the context, be construed as including a reference to -
  - (a) the President of the Republic while he or she attends a sitting of the Constitutional Assembly;
  - (b) an Executive Deputy President who is not a member of Parliament, while he or she attends a sitting of the Constitutional Assembly; and
  - (c) the chairperson or any other member of a commission, technical committee or other body or the panel of constitutional experts appointed by the Constitutional Assembly under section 72 of the Constitution, while he or she attends a sitting of the Constitutional Assembly under leave granted in accordance with Subrule (2) or (3).
- (2) The person who is the chairperson of a commission, technical committee or other body referred to in Subrule (1)(c) or is a member of the panel so referred to, may by resolution of the Constitutional Assembly be granted leave to attend, whenever requested by the Leader of the House in the National Assembly to do so, a sitting of the Constitutional Assembly at which business assigned to, or any report of, the commission, technical committee or other body in question or the said panel is dealt with, and to participate in the proceedings when called upon to do so by the presiding officer.
- (3) A member of a commission, committee or other body referred to in Subrule (1)(c), and the chairperson thereof, or any member of the panel so referred to, who has not been granted leave under Subrule (2), may attend such a sitting and participate in the proceedings as aforesaid upon leave granted by the chairperson with the consent of all the members present at the sitting in question.
- (4) A person attending a sitting under this Rule does not have a vote.

SITTINGS OF CONSTITUTIONAL ASSEMBLY

Venue

4. The Constitutional Assembly shall convene in the Chamber of the National Assembly.

Presiding Officers

Election

5. (1) Whenever it is necessary to elect a Chairperson or a Deputy Chairperson, the Secretary or an officer of Parliament nominated by him or her, shall inform the Constitutional Assembly accordingly, whereupon the Constitutional Assembly shall forthwith or at a time announced by the Secretary or such officer proceed to the election in terms of the relevant provision of section 69 of the Constitution.
- (2) The member elected shall, from his or her place, express his or her sense of the honour conferred upon him or her.

DIE REËLS

Onvoorsiene gebeurlikhede

1. (1) Die Voorsitter van die Grondwetlike Vergadering (in hierdie Reëls die Voorsitter genoem) kan 'n beslissing gee of 'n reël opstel ten opsigte van 'n gebeurlikheid waarvoor hierdie Reëls nie voorsiening maak nie.

(2) 'n Reël deur die Voorsitter opgestel, bly van krag totdat 'n vergadering van die Reëlskomitee daarvoor besluit het.

Opskorting

2. (1) Enige bepaling van hierdie Reëls kan by besluit van die Grondwetlike Vergadering opgeskort word.

(2) Die opskorting van 'n bepaling is by die toepassing daarvan beperk tot die bepaalde doel waarvoor die opskorting goedgekeur is.

Toepassing op nie-lede

3. (1) 'n Verwysing in hierdie Reëls na 'n lid word, tensy dit onvanpas of onbestaanbaar met die konteks is, uitgelê dat dit 'n verwysing insluit na—

- (a) die President van die Republiek terwyl hy of sy 'n sitting van die Grondwetlike Vergadering bywoon;
- (b) 'n Uitvoerende Adjunkpresident wat nie 'n lid van die Parlement is nie, terwyl hy of sy 'n sitting van die Grondwetlike Vergadering bywoon; en
- (c) die voorsitter of 'n ander lid van 'n kommissie, tegniese komitee of ander liggaam of die paneel van grondwetlike deskundiges wat kragtens artikel 72 van die Grondwet deur die Grondwetlike Vergadering aangestel word, terwyl hy of sy 'n sitting van die Grondwetlike Vergadering bywoon kragtens verlov ooreenkomstig Subreël (2) of (3) verleen.

(2) By besluit van die Grondwetlike Vergadering kan daar aan die persoon wat die voorsitter is van 'n kommissie, tegniese komitee of ander liggaam bedoel in Subreël (1)(c), of wat 'n lid is van die paneel aldus bedoel, verlov verleen word om, wanneer ook al die Leier van die Nasionale Vergadering hom of haar versoek om dit te doen, 'n sitting van die Grondwetlike Vergadering by te woon waarby werksaamhede opgedra aan, of 'n verslag van, die betrokke kommissie, tegniese komitee of ander liggaam of genoemde paneel behandel word, en om aan die verrigtings deel te neem wanneer die voorsittende beampte hom of haar versoek het om dit te doen.

(3) 'n Lid van 'n kommissie, komitee of ander liggaam in Subreël (1)(c) bedoel, en die voorsitter daarvan, of enige lid van die paneel aldus bedoel, aan wie daar nie verlov verleen is kragtens Subreël (2) nie, kan so 'n sitting bywoon en, soos hierbo vermeld, aan die verrigtings deelneem nadat die voorsitter, met die instemming van al die lede wat by die betrokke sitting aanwesig is, verlov daartoe verleen het.

(4) 'n Persoon wat kragtens hierdie Reël 'n sitting bywoon, kan nie stem nie.

SITTINGS VAN GRONDWETLIKE VERGADERING

Vergaderplek

4. Die Grondwetlike Vergadering kom in die Raadsaal van die Nasionale Vergadering byeen.

Voorsittende Beamptes

Verkiesing

5. (1) Wanneer dit nodig is om 'n Voorsitter of 'n Ondervoorsitter te kies, stel die Sekretaris of 'n amptenaar van die Parlement deur hom of haar aangewys die Grondwetlike Vergadering dienooreenkomstig daarvan in kennis, waarop die Grondwetlike Vergadering onverwyld of op 'n tyd deur die Sekretaris of die amptenaar aangekondig tot die verkiesing ingevolge die betrokke bepaling van artikel 69 van die Grondwet oorgaan.

(2) Die gekose lid gee vanuit sy of haar sitplek sy of haar waardering te kenne van die eer hom of haar aangedoen.

Relief of presiding officer

6. A member who is an elected presiding officer of the National Assembly or the Senate shall take the Chair whenever requested to do so by the Chairperson during a sitting of the Constitutional Assembly.

Absence of Chairperson

7. Whenever the Chairperson is absent or unable to perform the functions of the office of Chairperson, or whenever that office is vacant, the Deputy Chairperson shall act as Chairperson, except, in the case of a vacancy, when a Chairperson is elected.

[section 49(4) and (10) read with section 69(4) of the Constitution]

Absence of Chairperson and Deputy Chairperson

8. Whenever both the Chairperson and the Deputy Chairperson are absent or unable to perform the functions of the office of Chairperson, or whenever both offices are vacant, the President of the Senate (or, in his or her absence, the Deputy President of the Senate) shall act as Chairperson, except, in the case of a vacancy, when a Chairperson is elected.

Sittings**Convenor**

9. Sittings of the Constitutional Assembly after the first sitting are convened by the Chairperson after consultation with the Speaker of the National Assembly and the President of the Senate.

[section 68(3) of the Constitution]

Notice of sittings

10. Notice of the day and time appointed for a sitting shall be placed on the Order Paper of the Constitutional Assembly and on the Order Papers of the National Assembly and the Senate or, if or in so far as such publication is not possible or practicable, the day and time so appointed may be made known by the presiding officer at a sitting of the Constitutional Assembly or at a sitting of the National Assembly or the Senate or at a joint sitting of the Houses or in a written notice to each member deposited in the place where papers for the member concerned are usually deposited.

Quorum

11. The presence of at least 164 members, other than the presiding member, shall be necessary to constitute a meeting of the Constitutional Assembly.

Work days

12. (1) The business of the Constitutional Assembly may be considered by it on any Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday or Friday (in these Rules referred to as a work day).

(2) A public holiday which is not a sitting day for the National Assembly and the Senate shall not be a sitting day for the Constitutional Assembly.

Adjournment, interruption and suspension

13. (1) The Constitutional Assembly may be adjourned and its proceedings may be interrupted or suspended, by order of the presiding officer.

(2) If, at an adjournment of the Constitutional Assembly, the day of its next ensuing sitting is known, the presiding officer shall adjourn the Constitutional Assembly to that day.

(3) If such day is not known at such adjournment, the Constitutional Assembly shall stand adjourned until further notice in terms of Rule 6.

Alteration of date or time for resumption

14. The Chairperson may by notice as provided in Rule 6 during an adjournment order that business be resumed on a day or at a time earlier or later than the day or time appointed for such resumption, or that such resumption be postponed until further notice.

Aflossing van voorsittende beampte

6. 'n Lid wat 'n gekose voorsittende beampte van die Nasionale Vergadering of die Senaat is, neem die Stoel in wanneer die Voorsitter hom of haar tydens 'n sitting van die Grondwetlike Vergadering versoek om dit te doen.

Afwesigheid van Voorsitter

7. Wanneer die Voorsitter afwesig is of nie die werksaamhede van die amp van Voorsitter kan verrig nie, of wanneer dié amp vakant is, tree die Ondervoorsitter as Voorsitter op, behalwe, in die geval van 'n vakature, wanneer 'n Voorsitter gekies word.

[artikel 49(4) en (10) saamgelees met artikel 69(4) van die Grondwet]

Afwesigheid van Voorsitter en Ondervoorsitter

8. Wanneer sowel die Voorsitter as die Ondervoorsitter afwesig is of nie die werksaamhede van die amp van Voorsitter kan verrig nie, of wanneer albei ampte vakant is, tree die President van die Senaat (of, in sy of haar afwesigheid, die Adjunkpresident van die Senaat) op as Voorsitter, behalwe, in die geval van 'n vakature, wanneer 'n Voorsitter gekies word.

Sittings**Sameroeper**

9. Na die eerste sitting van die Grondwetlike Vergadering roep die Voorsitter, na oorleg met die Speaker van die Nasionale Vergadering en die President van die Senaat, sittings van die Grondwetlike Vergadering byeen.

[artikel 68(3) van die Grondwet]

Kennisgewing van sittings

10. 'n Kennisgewing van die dag en tyd wat vir 'n sitting bepaal is, word op die Ordelys van die Grondwetlike Vergadering en op die Ordelyste van die Nasionale Vergadering en die Senaat geplaas of, indien of vir sover die publisering daarvan nie moontlik of prakties is nie, die dag en tyd aldus bepaal, kan deur die voorsittende beampte bekend gemaak word by 'n sitting van die Grondwetlike Vergadering of by 'n sitting van die Nasionale Vergadering of die Senaat of by 'n gesamentlike sitting van die Huise of in 'n skriftelike kennisgewing aan elke lid wat in die plek geplaas word waar stukke vir die betrokke lid gewoonlik geplaas word.

Kworum

11. Die aanwesigheid van minstens 164 lede, uitgesonderd die voorsittende lid, is nodig om 'n vergadering van die Grondwetlike Vergadering uit te maak.

Werksdae

12. (1) Die werksaamhede van die Grondwetlike Vergadering kan op 'n Maandag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag of Vrydag (in hierdie Reëls 'n werksdag genoem) deur hom oorweeg word.

(2) 'n Openbare vakansiedag wat nie 'n sittingsdag is vir die Nasionale Vergadering en die Senaat nie, is nie 'n sittingsdag vir die Grondwetlike Vergadering nie.

Verdaging, onderbreking en opskorting

13. (1) Die Grondwetlike Vergadering kan op las van die voorsittende beampte verdaag en sy verrigtings onderbreek of opgeskort word.

(2) Indien die dag van die Grondwetlike Vergadering se eersvolgende sitting by 'n verdaging van die Grondwetlike Vergadering bekend is, verdaag die voorsittende beampte die Grondwetlike Vergadering tot daardie dag.

(3) Indien die dag nie by sodanige verdaging bekend is nie, bly die Grondwetlike Vergadering se verdaging van krag tot verdere kennisgewing ingevolge Reël 10.

Verandering van datum of tyd vir hervatting

14. Die Voorsitter kan tydens 'n verdaging by kennisgewing soos in Reël 10 bepaal, gelas dat werksaamhede hervat word op 'n dag en tyd vroeër of later as die dag of tyd wat vir die hervatting bepaal is, of dat die hervatting tot verdere kennisgewing uitgestel word.

Strangers

Admittance of strangers

15. The authority to regulate the admission of strangers to the Chamber in which the Constitutional Assembly sits or is about to sit, and the places set apart for them in the Chamber, shall vest in the Chairperson, subject to the provisions of the Constitution, and may be exercised on his or her behalf by or under the authority of the Speaker of the National Assembly.

[section 67 read with 68(4) of the Constitution].

Withdrawal of strangers

16. The presiding officer may, whenever he or she thinks fit, order strangers to withdraw.

Removal of strangers

17. The Serjeant-at-Arms of the National Assembly and the Usher of the Senate shall remove, or cause to be removed, any stranger from any part of the Chamber which has been set apart for members only, and also any stranger who, having been admitted into any other part of the Chamber, misconducts himself of herself or does not withdraw when strangers are ordered to withdraw.

Vreemdelinge

Toelating van vreemdelinge

15. Die magtiging om die toelating te reël van vreemdelinge tot die Raadsaal waarin die Grondwetlike Vergadering sit of gaan sit en die plekke wat in die Raadsaal vir hulle afgesonder is, berus, onderhewig aan die bepalings van die Grondwet, by die Voorsitter, en kan namens hom of haar op of onder die gesag van die Speaker van die Nasionale Vergadering uitgeoefen word.

[artikel 67 saamgelees met artikel 68(4) van die Grondwet]

Vreemdelinge gelas om Raadsaal te verlaat

16. Die voorsittende beampte kan, wanneer hy of sy dit ook al goedvind, vreemdelinge gelas om die Raadsaal te verlaat.

Verwydering van vreemdelinge

17. Die Ampswagte van die Nasionale Vergadering en die Senaat moet 'n vreemdeling verwyder of laat verwyder uit 'n deel van die Raadsaal wat slegs vir lede afgesonder is, en eweneens 'n vreemdeling wat, nadat hy of sy tot 'n ander deel van die Raadsaal toegelaat is, hom of haar wanordelik gedra of die Raadsaal nie verlaat wanneer vreemdelinge gelas word om dit te doen nie.

COMMITTEES AND OTHER APPOINTED BODIES

Public access to meetings of committees, etc

17A. (1) Members of the public and the media may be present during the proceedings of any committee, commission, technical committee or other body appointed by or on the authority of the Constitutional Assembly, subject to such restrictions and requirements as the body in question may consider necessary in the interest of the due performance of its functions, and further subject to its right to conduct its proceedings in private by excluding non-members whenever it considers it necessary to do so.

(2) A person who attends a meeting by virtue of Subrule (1) shall confine himself or herself to that part of the chamber in question set aside for non-members, and shall obey the orders of the chairperson concerned.

Rules Committee

Members of Rules Committee

18. (1) The Chairperson and the Deputy Chairperson of the Constitutional Assembly (in these Rules referred to as the Deputy Chairperson) and the members of the Rules Committees of the National Assembly and the Senate shall constitute the Rules Committee of the Constitutional Assembly.

(2) The Chairperson shall preside at meetings of the Rules Committee and if he or she is absent, the Deputy Chairperson shall preside.

Panel of Constitutional Experts

Members of Panel

19. (1) The Constitutional Assembly may from among its members appoint a committee to recommend persons for appointment to the independent panel of constitutional experts contemplated in subsection (2) of section 72 of the Constitution.

(2) If the majority prescribed by subsection (3) of the said section for the appointment of the panel is not achieved, the nominees provided for in that subsection may be appointed by a majority of the members present at the meeting where their appointment is proposed.

Constitutional Committee

Appointment and functions of Constitutional Committee

19A. (1) The Constitutional Assembly shall by resolution from among its members appoint a Constitutional Committee.

(2) Every political party in the Constitutional Assembly is entitled to be represented in the Constitutional Committee by a number of members equal to the number obtained by dividing the total number of its members in the Constitutional Assembly by 12, any fraction obtained being regarded as one.

(3) The Chairperson and the Deputy Chairperson of the Constitutional Assembly shall be the chairperson and deputy chairperson, respectively, of the Constitutional Committee.

(4) Subject to this Rule, the provisions of Rules 22, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 and 34 shall apply, with the necessary adjustments, to the Constitutional Committee.

(5) The Constitutional Committee shall -

(a) co-ordinate, under the control and guidance of the Constitutional Assembly, the drafting of the new constitutional text and, in particular, the work of all committees, commissions, technical committees and other bodies appointed by or on the authority of the Constitutional Assembly;

(b) consider and evaluate reports submitted to it by such committees, commissions, technical committees and other bodies, and report thereon to the Constitutional Assembly;

KOMITEES EN ANDER AANGESTELDE LIGGAME

Openbare toegang tot vergaderings van komitees, ens

17A. (1) Lede van die publiek en die media mag tydens verrigtings van enige komitee, kommissie, tegniese komitee of ander liggaam wat deur of op gesag van die Grondwetlike Vergadering aangestel is, aanwesig wees, behoudens die beperkings en vereistes wat die betrokke liggaam nodig ag in die belang van die behoorlike verrigting van sy werksaamhede, en voorts behoudens sy reg om sy verrigtings + privaat te voer deur nie-lede uit te sluit wanneer ook al hy dit nodig ag.

(2) 'n Persoon wat uit hoofde van Subreël (1) 'n vergadering bywoon, bly in die deel van die betrokke vergaderplek wat vir nie-lede afgesonder is, en moet die lasgewings van die betrokke voorsitter gehoorsaam.

Reëlskomitee

Lede van Reëlskomitee

18. (1) Die Voorsitter en die Ondervoorsitter van die Grondwetlike Vergadering (in hierdie Reël die Ondervoorsitter genoem) en die lede van die Reëlskomitees van die Nasionale Vergadering en die Senaat maak die Reëlskomitee van die Grondwetlike Vergadering uit.

(2) Die Voorsitter sit voor by vergaderings van die Reëlskomitee en indien hy of sy afwesig is, sit die Ondervoorsitter voor.

Paneel van Grondwetlike Deskundiges

Lede van Paneel

19. (1) Die Grondwetlike Vergadering kan 'n komitee vanuit sy lede aanstel om persone aan te beveel vir aanstelling in die onafhanklike paneel van grondwetlike deskundiges beoog in subartikel (2) van artikel 72 van die Grondwet.

(2) Indien die meerderheid voorgeskryf deur subartikel (3) van genoemde artikel vir die aanstelling van die paneel nie behaal word nie, kan die benoemdes vir wie daar in daardie subartikel voorsiening gemaak word, aangestel word deur 'n meerderheid van die aanwesige lede by 'n vergadering waar die aanstelling voorgestel word.

Grondwetlike Komitee

Aanstelling en werksaamhede van Grondwetlike Komitee

19A. (1) Die Grondwetlike Vergadering stel by besluit uit sy lede 'n Grondwetlike Komitee aan.

(2) Elke politieke party in die Grondwetlike Vergadering is daarop geregtig om in die Grondwetlike Komitee verteenwoordig te word deur 'n getal lede wat gelyk is aan die getal wat verkry word deur sy totale getal lede in die Grondwetlike Vergadering deur 12 te deel, en enige breukdeel wat verkry word, word as een beskou.

(3) Die Voorsitter en die Ondervoorsitter van die Grondwetlike Vergadering is die voorsitter en die ondervoorsitter, onderskeidelik, van die Grondwetlike Komitee.

(4) Behoudens hierdie Reël is die bepalinge van Reëls 22, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 en 34, met die nodige aanpassings, van toepassing op die Grondwetlike Komitee.

(5) Die Grondwetlike Komitee moet -

- (a) onder die beheer en leiding van die Grondwetlike Vergadering, die opstel van die nuwe grondwetlike teks en, in die besonder, die werk van alle komitees, kommissies, tegniese komitees en ander liggame wat deur of op gesag van die Grondwetlike Vergadering aangestel is, koördineer;
- (b) verslae wat deur sodanige komitees, kommissies, tegniese komitees en ander liggame aan hom voorgelê word, oorweeg en evalueer, en daarvoor verslag doen aan die Grondwetlike Vergadering;

- (c) consider and report on any matter referred to it by or on the order of the Constitutional Assembly;
- (d) periodically submit reports and recommendations to the Constitutional Assembly; and

Alternates to the Management Committee
[CC 14/11/94]

- (6) cor
(b) rep
(c) cor
(d) ass
- 6.3 The meeting approved section 4 of the report, entitles "Alternates for the Management Committee" and agreed that the following paragraph would be added to subrule (6) of Rule 19(a) of the Rules:
- "(e) Whenever a member of the Management Committee is absent or for any reason unable to perform his or her functions as a member of the committee for a period of at least one week, the political party to which that member belongs may designate another member of that party who is either a full member or an alternate member of the Constitutional Committee as an acting member of the Management Committee for the period of absence or inability of the said member, subject to the understanding that all parties give due consideration to the need for consistent representation in the Management Committee to ensure its proper function."

Def

20. Committees, other than the Constitutional Committee, consisting of members of the Constitutional Assembly only are in these Rules referred to as select committees.

Appointment

21. A select committee may be appointed by or under a resolution of the Constitutional Assembly or under a rule approved by it.

Membership of select committee

22. (1) A select committee shall not have more than 50 members, unless the Rules Committee directs otherwise in the case of a particular committee.

(2) A select committee shall include members of each House of Parliament.

Representation of parties

23. Every political party in the Constitutional Assembly is entitled to be represented in a select committee by a number of members equal to the number obtained by dividing the total number of its members in the Constitutional Assembly by 16, or such other number as may be determined by the Constitutional Committee in respect of a particular select committee, any fraction obtained being regarded as one.

Appointment of members

24. (1) If the members of a select committee are not appointed by or under the resolution establishing the committee, the Chairperson shall appoint the members whose names are submitted to him or her in writing by a political party not later than five work days after the said resolution is adopted.

(2) The names of the members of a select committee shall be published in the Minutes of Proceedings.

(3) A vacancy in a select committee may be filled by the appointment by the Chairperson of a member whose name has been submitted to him or her for that purpose by the political party affected.

Chairperson of select committee

25. (1) A select committee shall elect one of its members as the chairperson of the committee.

(2) The chairperson shall be elected at the first meeting of the committee and, thereafter, whenever there is a vacancy in the office of chairperson.

(3) The Secretary or an officer of Parliament designated by the Secretary shall preside at the election of a chairperson.

- (c) enige aangeleentheid wat deur of op las van die Grondwetlike Vergadering na hom verwys is, oorweeg en daarvoor verslag doen;
  - (d) van tyd tot tyd verslae en aanbevelings aan die Grondwetlike Vergadering voorlê; en
  - (e) die ander werksaamhede verrig wat deur die Grondwetlike Vergadering aan hom opgedra word.
- (6) (a) Die Grondwetlike Komitee kan uit sy lede 'n bestuurskomitee aanstel.
- (b) Die bestuurskomitee sluit minstens een lid in van elke politieke party wat in die Grondwetlike Vergadering verteenwoordig is en wat bereid is om in die komitee te dien.
- (c) Die Voorsitter van die Grondwetlike Vergadering is die voorsitter van die bestuurskomitee.
- (d) Die bestuurskomitee verrig, behoudens hierdie Reëls, die werksaamhede wat deur die Grondwetlike Komitee aan hom opgedra word.

Gekose Komitees

Woordomskrywing

20. Komitees wat slegs uit lede van die Grondwetlike Vergadering bestaan, uitgesonderd die Grondwetlike Komitee, word in hierdie Reëls gekose komitees genoem.

Aanstelling

21. 'n Gekose komitee kan aangestel word by of kragtens 'n besluit van die Grondwetlike Vergadering of kragtens 'n reël deur hom goedgekeur.

Lidmaatskap van gekose komitee

22. (1) 'n Gekose komitee bestaan uit nie meer as 50 lede nie, tensy die Reëlskomitee in die geval van 'n bepaalde komitee anders bepaal.

(2) 'n Gekose komitee sluit lede van elke Huis van die Parlement in.

Verteenwoordiging van partye

23. Elke politieke party in die Grondwetlike Vergadering is daarop geregtig om in 'n gekose komitee verteenwoordig te word deur 'n getal lede wat gelyk is aan die getal wat verkry word deur sy totale getal lede in die Grondwetlike Vergadering deur 16, of die getal wat die Grondwetlike Komitee ten opsigte van 'n bepaalde gekose komitee bepaal, te deel, en enige breukdeel wat verkry word, word as een beskou.

Aanstelling van lede

24. (1) Indien die lede van 'n gekose komitee nie aangestel word by of kragtens die besluit waarvolgens die komitee ingestel word nie, stel die Voorsitter die lede aan wie se name skriftelik deur 'n politieke party aan hom of haar voorgelê word, nie later nie as vyf werksdae na genoemde besluit aangeneem is.

(2) Die name van die lede van 'n gekose komitee word in die Notule van Verrigtings gepubliseer.

(3) 'n Vakature in 'n gekose komitee kan aangevul word deur die aanstelling deur die Voorsitter van 'n lid wie se naam vir daardie doel deur die politieke party wat geraak word aan hom of haar voorgelê is.

Voorsitter van gekose komitee

25. (1) 'n Gekose komitee kies een van sy lede as die voorsitter van die komitee.

(2) Die voorsitter word by die eerste vergadering van die komitee verkies en, daarna, wanneer daar ook al 'n vakature in die amp van voorsitter is.

(3) Die Sekretaris of 'n amptenaar van die Parlement deur die Sekretaris aangewys, sit voor by die verkiesing van 'n voorsitter.

Deputy Chairperson

26. (1) The appointment of a deputy chairperson may be authorised by or under a resolution of the Constitutional Assembly in the case of a particular select committee or of select committees falling within a specified category or in respect of select committees generally.

(2) A deputy chairperson of a select committee shall be elected in the same manner as that in which the chairperson of such a committee is elected, except that the chairperson shall preside at the election.

Powers of select committee

27. (1) In addition to exercising the powers, if any, conferred by resolution of the Constitutional Assembly, and subject to any such resolution, a select committee may, whenever it is necessary for the proper performance of its functions, summon persons to appear before it to give evidence on oath or affirmation and to produce any document required by the committee.

(2) A summons under this Rule must be issued on a form prescribed by the Chairperson of the Constitutional Assembly and shall be signed by the chairperson of the committee on behalf of the committee.

(3) The chairperson of the committee shall not sign a summons unless he or she is satisfied that the person to be summoned will not attend unless summoned, and that the Secretary as accounting officer for the funds of Parliament does not have any reason to object to the expenditure that will or may be incurred.

(4) A select committee may receive representations from interested persons.

(5) A select committee may appoint subcommittees from among its members to consider or investigate and report to the select committee on any matter falling within the select committee's functions.

(6) The Rules of the National Assembly on select committees shall apply, with the necessary adjustments, to a subcommittee so appointed.

First meeting of select committee

28. (1) The day and venue of the first meeting of a select committee shall be determined by the Secretary in consultation with the chairperson of the committee.

(2) When Parliament is adjourned, a venue beyond the seat of Parliament may be so determined for such first meeting.

(3) When Parliament is adjourned, notification of the first meeting of a select committee shall be forwarded to the members of the committee and the senior whip of each party at least 14 days before the date of the meeting.

Meetings of select committees

29. A select committee may upon its own resolution sit -

- (a) during the sittings of the Constitutional Assembly or any House of Parliament;
- (b) on days on which the Constitutional Assembly or any House of Parliament is not sitting; and
- (c) at a venue it considers to be the most suitable, and which may be a venue beyond the seat of Parliament.

Adjournment, etc

30. A select committee may be adjourned, and its proceedings may be interrupted or suspended, by order of the presiding officer.

Quorum

31. (1) Save when a question is decided, the business at a meeting of a select committee may be proceeded with irrespective of the number of members of the committee present.

(2) A select committee may decide a question only when a quorum of members is present.

(3) One half of the total number of members of the select committee (excluding the presiding member) shall constitute the quorum of the select committee.

Ondervoorsitter

26. (1) Die aanstelling van 'n ondervoorsitter kan gemagtig word by of kragtens 'n besluit van die Grondwetlike Vergadering in die geval van 'n bepaalde gekose komitee of van gekose komitees wat binne 'n vermelde kategorie ressorteer of ten opsigte van gekose komitees in die algemeen.

(2) 'n Ondervoorsitter van 'n gekose komitee word op dieselfde wyse verkies as dié waarop die voorsitter van so 'n komitee verkies word, behalwe dat die voorsitter by die verkiesing voorsit.

Bevoegdhede van gekose komitee

27. (1) Benewens die uitoefening van bevoegdhede, indien enige, by besluit van die Grondwetlike Vergadering verleen, en onderhewig aan enige sodanige besluit, kan 'n gekose komitee, wanneer dit ook al nodig is vir die behoorlike verrigting van sy werksaamhede, persone dagvaar om voor hom te verskyn om onder eed of bevestiging getuienis af te lê en om stukke deur die komitee aangevra, voor te lê.

(2) 'n Dagvaarding kragtens hierdie Reël moet uitgereik word op 'n vorm deur die Voorsitter van die Grondwetlike Vergadering voorgeskryf en moet namens die komitee deur die voorsitter daarvan onderteken word.

(3) Die voorsitter van die komitee onderteken nie 'n dagvaarding tensy hy of sy daarvan oortuig is dat die persoon wat gedagvaar staan te word, nie die vergadering sal bywoon tensy hy of sy gedagvaar word nie, en dat die Sekretaris as rekenpligtige beampte vir die fondse van die Parlement geen rede het om beswaar te maak teen die uitgawes wat aangegaan sal of kan word nie.

(4) 'n Gekose komitee kan verhoë van belanghebbende persone ontvang.

(5) 'n Gekose komitee kan subkomitees vanuit sy lede aanstel om enige aangeleentheid wat binne die gekose komitee se werksaamhede ressorteer, te oorweeg of te ondersoek en aan die gekose komitee daarvoor verslag te doen.

(6) Die Reëls van die Nasionale Vergadering oor gekose komitees is, met die nodige aanpassings, van toepassing op 'n subkomitee wat aldus aangestel is.

Eerste vergadering van gekose komitee

28. (1) Die dag en plek van die eerste vergadering van 'n gekose komitee word deur die Sekretaris in oorleg met die voorsitter van die komitee bepaal.

(2) Wanneer die Parlement verdaag is, kan 'n ander plek as die setel van die Parlement aldus vir sodanige eerste vergadering bepaal word.

(3) Wanneer die Parlement verdaag is, word 'n kennisgewing van die eerste vergadering van 'n gekose komitee mintens 14 dae voor die datum van die vergadering aan die lede van die komitee en die senior sweep van elke party gestuur.

Vergaderings van gekose komitees

29. 'n Gekose komitee kan op eie besluit sit—

- (a) gedurende die sittings van die Grondwetlike Vergadering of 'n Huis van die Parlement;
- (b) op dae waarop die Grondwetlike Vergadering of 'n Huis van die Parlement nie sit nie; en
- (c) op 'n plek wat hy die geskikste ag, en wat 'n ander plek as die setel van die Parlement kan wees.

Verdaging, ens

30. 'n Gekose komitee kan verdaag word, en sy verrigtings kan onderbreek of opgeskort word, op las van die voorsittende beampte.

Kworum

31. (1) Behalwe wanneer 'n vraag beslis word, kan die werksaamhede op 'n vergadering van 'n gekose komitee voortgesit word ongeag die getal lede van die komitee wat aanwesig is.

(2) 'n Gekose komitee kan 'n vraag beslis slegs wanneer daar 'n kworum van lede aanwesig is.

(3) Die helfte van die totale getal lede van 'n gekose komitee (uitgesonderd die voorsittende beampte) maak die kworum uit van die gekose komitee.

(4) Whenever a select committee has to decide a question and a quorum is not present, the chairperson may either suspend business until a quorum is present, or adjourn the committee.

Resolutions of select committee

32. (1) A resolution of a select committee shall enjoy the support of the majority of the members present and voting.

(2) In the event of an equality of votes, the presiding member shall exercise a casting vote.

Attendance of select committee

33. If a member of a select committee is absent from three consecutive meetings of the committee without the leave of the chairperson or without good cause shown, on which the decision of the Chairperson of the Constitutional Assembly shall be final and conclusive, the Rules Committee shall be deemed to have discharged such member from membership of the select committee, and the discharge shall be published in the Minutes of Proceedings.

Charge against member

34. If information charging a member of a House comes before a select committee, the committee shall not proceed upon such information, but the chairperson shall report it to the House in question on its next ensuing sitting day.

Report of select committee

35. A report of a select committee shall be presented to the Constitutional Committee.

Commissions

Appointment

36. (1) The Constitutional Assembly may by resolution appoint any person or persons to be a commission.

(2) Such person or persons may be or may include persons who are not members of Parliament.

(3) The Constitutional Assembly may request the President to appoint the person or persons concerned as a commission for the purpose stated in the request and to apply the Commissions Act with suitable regulations to such commission.

(4) The names of the members and the chairperson of a commission shall be published in the Minutes of Proceedings.

Functions of commission

37. A commission may be appointed by the Constitutional Assembly to investigate any matter on which the Constitutional Assembly or a committee or other body appointed by the Constitutional Assembly requires information which cannot conveniently be obtained through the procedures of the Constitutional Assembly or such committee or body.

Chairperson of commission

38. A member of a commission appointed by the Constitutional Assembly shall be named as chairperson of the commission by or under a resolution of the Constitutional Assembly.

Terms of reference

39. The terms of reference of a commission appointed by the Constitutional Assembly shall be specified by or under a resolution of the Constitutional Assembly.

Powers of commission

40. In so far as the powers of a commission appointed by the Constitutional Assembly are not specified by or under a resolution of the Constitutional Assembly, and subject to any such resolution, such commission shall be vested with the powers of a select committee, in so far as those powers can, with necessary adjustments, be exercised by the commission in question.

(4) Indien daar nie 'n kworum aanwesig is wanneer 'n gekose komitee 'n vraag moet beslis nie, kan die voorsitter die werksaamhede opskort totdat 'n kworum aanwesig is, of die komitee verdaag.

Besluite van gekose komitee

32. (1) 'n Besluit van 'n gekose komitee moet die steun geniet van die meerderheid van die aanwesige lede wat stem.

(2) By staking van stemme bring die voorsittende lid 'n beslissende stem uit.

Bywoning van gekose komitee

33. Indien 'n lid van 'n gekose komitee van drie opeenvolgende vergaderings van die komitee afwesig is sonder verlof van die voorsitter of sonder aanvoering van gegronde redes, waaroor die Voorsitter van die Grondwetlike Vergadering se besluit finaal en afdoende is, word geag dat die Reëlskomitee daardie lid van sy of haar lidmaatskap van die gekose komitee onthef het, en die ontheffing word in die Notule van Verrigtings gepubliseer.

Beskuldiging teen lid

34. Indien inligting waarvolgens 'n beskuldiging teen 'n lid van 'n Huis ingebring word voor 'n gekose komitee kom, neem die komitee daardie inligting nie in behandeling nie, maar rapporteer die voorsitter dit aan die betrokke Huis op sy eersvolgende sittingsdag.

Verslag van gekose komitee

35. 'n Verslag van 'n gekose komitee word aan die Grondwetlike Komitee voorgelê.

Kommissies

Aanstelling

36. (1) Die Grondwetlike Vergadering kan by besluit 'n persoon of persone aanstel om 'n kommissie te wees.

(2) Die persoon of persone kan persone wees of persone insluit wat nie Parlementslede is nie.

(3) Die Grondwetlike Vergadering kan die President versoek om die betrokke persoon of persone aan te stel as 'n kommissie vir die doel in die versoek genoem en om die Kommissiewet met gepaste regulasies op die kommissie toe te pas.

(4) Die name van die lede en die voorsitter van 'n kommissie word in die Notule van Verrigtings gepubliseer.

Werksaamhede van kommissie

37. 'n Kommissie kan deur die Grondwetlike Vergadering aangestel word om 'n aangeleentheid te ondersoek waaroor die Grondwetlike Vergadering of 'n komitee of ander liggaam deur die Grondwetlike Vergadering aangestel, inligting verlang wat nie met gemak deur middel van die prosedures van die Grondwetlike Vergadering of die komitee of liggaam verkry kan word nie.

Voorsitter van kommissie

38. 'n Lid van 'n kommissie wat deur die Grondwetlike Vergadering aangestel is, word by of kragtens 'n besluit van die Grondwetlike Vergadering as voorsitter van die kommissie aangewys.

Opdrag

39. Die opdrag van 'n kommissie wat deur die Grondwetlike Vergadering aangestel is, word by of kragtens 'n besluit van die Grondwetlike Vergadering vermeld.

Bevoegdhede van kommissie

40. Vir sover die bevoegdhede van 'n kommissie wat deur die Grondwetlike Vergadering aangestel is, nie by of kragtens 'n besluit van die Grondwetlike Vergadering vermeld word nie, en onderhewig aan enige sodanige besluit, word die kommissie bekleed met die bevoegdhede van 'n gekose komitee, vir sover daardie bevoegdhede, met die nodige aanpassings, deur die betrokke kommissie uitgeoefen kan word.

Members of Parliament

41. The Rules applicable to a member of a select committee shall apply to a member of Parliament who is a member of a commission.

Report of commission

42. A commission's report to the Constitutional Assembly shall be submitted to the Chairperson for presentation to the Constitutional Assembly.

Technical Committees**Appointment of technical committees**

43. A technical committee may be appointed by or under a resolution of the Constitutional Assembly.

Functions of technical committees

44. A technical committee may be appointed -

- (a) to draft or supervise the drafting of a new constitutional text or any part of such a text and to submit a draft approved by the committee to the Chairperson for presentation to a select committee or to the Constitutional Assembly;
- (b) to perform any other function which may best be performed by persons with professional or technical skills, and report thereon to the Constitutional Assembly or in accordance with its assignment; or
- (c) to consider and report on any matter referred to it by or on the order of the Constitutional Assembly, the Constitutional Committee or any select committee.

Members of technical committee

45. (1) The members of a technical committee may be or may include persons who are not members of Parliament.

(2) The members of a technical committee may be appointed by or under a resolution of the Constitutional Assembly.

(3) The names of the members of a technical committee and of its chairperson shall be published in the Minutes of Proceedings.

Chairperson of technical committee

46. A member of a technical committee shall be appointed as its chairperson.

Powers of technical committee

47. A technical committee shall have the powers specified in or in terms of the resolution by which it is appointed or any other resolution of the Constitutional Assembly.

Members of Parliament

48. The Rules applicable to a member of a select committee shall apply to a member of Parliament who is a member of a technical committee.

Report of technical committee

49. The report of a technical committee shall be submitted, in accordance with its terms of reference, to the appropriate select committee or to the Chairperson for presentation to the Constitutional Assembly.

Parlementslede

41. Die Reëls van toepassing op 'n lid van 'n gekose komitee is van toepassing op 'n Parlements lid wat 'n lid van 'n kommissie is.

Verslag van kommissie

42. 'n Kommissie se verslag aan die Grondwetlike Vergadering word by die Voorsitter ingedien vir voorlegging aan die Grondwetlike Vergadering.

Tegniese Komitees**Aanstelling van tegniese komitees**

43. 'n Tegniese komitee kan by of kragtens 'n besluit van die Grondwetlike Vergadering aangestel word.

Wersaamhede van tegniese komitees

44. 'n Tegniese komitee kan aangestel word—

- (a) om 'n nuwe grondwetlike teks of 'n deel van so 'n teks op te stel of oor die opstel daarvan toesig te hou en om 'n konsep wat deur die komitee goedgekeur is by die Voorsitter in te dien vir voorlegging aan 'n gekose komitee of aan die Grondwetlike Vergadering;
- (b) om enige ander werksaamheid te verrig wat die beste verrig kan word deur persone met professionele of tegniese vaardighede, en om daarvoor verslag te doen aan die Grondwetlike Vergadering of ooreenkomstig sy opdrag; of
- (c) om enige aangeleentheid wat deur of op las van die Grondwetlike Vergadering, die Grondwetlike Komitee of 'n gekose komitee na hom verwys is, te oorweeg en daarvoor verslag te doen.

Lede van tegniese komitee

45. (1) Die lede van 'n tegniese komitee kan persone wees of persone insluit wat nie Parlementslede is nie.

(2) Die lede van 'n tegniese komitee kan by of kragtens 'n besluit van die Grondwetlike Vergadering aangestel word.

(3) Die name van die lede van 'n tegniese komitee en van sy voorsitter word in die Notule van Verrigtings gepubliseer.

Voorsitter van tegniese komitee

46. 'n Lid van die tegniese komitee word as sy voorsitter aangestel.

Bevoegdhede van tegniese komitee

47. 'n Tegniese komitee het die bevoegdhede wat in of ingevolge die besluit waarby dit aangestel is of 'n ander besluit van die Grondwetlike Vergadering vermeld word.

Parlementslede

48. Die Reëls van toepassing op 'n lid van 'n gekose komitee is van toepassing op 'n Parlements lid wat 'n lid van 'n tegniese komitee is.

Verslag van tegniese komitee

49. Die verslag van 'n tegniese komitee word, ooreenkomstig sy opdrag, by die gepaste gekose komitee of by die Voorsitter ingedien vir voorlegging aan die Grondwetlike Vergadering.

BUSINESS OF CONSTITUTIONAL ASSEMBLY

Arrangement of business

50. (1) The Leader of the House in the National Assembly shall arrange all business on the Order Paper in accordance with the provisions of these Rules or, in the absence of such provisions, in the manner he or she considers expedient.

(2) The said Leader of the House shall perform his or her functions under this Rule in consultation with the Leader of the House in the Senate, or, if the committee contemplated in Rule 108 of the Standing Rules of the respective Houses is appointed, after consultation with such committee.

Decision of questions

Procedure

51. (1) The Constitutional Assembly shall decide questions in accordance with a procedure determined by the Chairperson.

(2) When a question is decided otherwise than by the use of an electronic voting system, the Chairperson may, if he or she deems it expedient, apply, or authorise the presiding officer to apply, with the necessary adjustments, the procedure followed in the National Assembly in deciding a question by division of the House, and in that case the "Ayes" and the "Noes" may, if the Chairperson deems it expedient, be required in turn to stand in their places until counted instead of taking their seats to the right or to the left of the Chair.

(3) All questions shall be determined by a majority of votes cast, save where otherwise required by the Constitution.

[sections 63 and 68(4) of the Constitution]

Motions

Nature of motions

52. A member may propose a draft resolution for approval as the resolution of the Constitutional Assembly on a matter before it in terms of a provision of the Constitution or these Rules, or on a matter of privilege or order.

Amendment to draft resolution

53. An amendment to a draft resolution may be moved by any member.

When notice required

54. No notice is required of any motion, except a motion proposing a stage of a bill.

Notice of motion

55. When giving notice of a motion a member shall deliver to the Secretary, for placing on the Order Paper, a signed copy of the notice on any work day but before 12:00 on the day immediately preceding the day on which the notice is to appear on the Order Paper.

Acting for absent member

56. A member may give notice of a motion on behalf of an absent member, provided he or she has been authorised to do so by the absent member.

Chairperson may amend notices

57. A notice of a motion which offends against the practice or these Rules may be amended or otherwise dealt with as the Chairperson may decide.

Questions of privilege

58. An urgent motion directly concerning the privileges of Parliament shall take precedence of other motions and of orders of the day.

Withdrawal of motion

59. A member who has moved a motion may move that it be withdrawn.

WERKSAAMHEDE VAN GRONDWETLIKE VERGADERING

Rangskikking van werksaamhede

50. (1) Die Leier van die Huis in die Nasionale Vergadering rangskik alle werksaamhede op die Ordelys volgens voorskrif van hierdie Reëls, of, by gebrek aan sodanige voorskrif, op die wyse wat hy of sy dienstig ag.

(2) Genoemde Leier van die Huis verrig sy of haar werksaamhede kragtens hierdie Reël in oorleg met die Leier van die Huis in die Senaat, of, indien die komitee in Reël 108 van die Reglemente van die onderskeie Huise beoog, aangestel word, na oorleg met sodanige komitee.

Beslissing van vrae

Prosedure

51. (1) Die Grondwetlike Vergadering beslis vrae ooreenkomstig 'n prosedure deur die Voorsitter bepaal.

(2) Wanneer 'n vraag beslis word op 'n ander wyse as deur middel van die gebruik van 'n elektroniese stemstelsel, kan die Voorsitter, indien hy of sy dit dienstig ag, die prosedure wat in die Nasionale Vergadering gevolg word wanneer 'n vraag by wyse van 'n verdeling van die Huis beslis word, met die nodige aanpassings toepas, of die voorsittende beampte magtig om dit te doen, en in daardie geval sal daar van die "Ja's" en die "Nees", indien die Voorsitter dit dienstig ag, vereis word om op hul plekke te staan totdat hulle getel is in plaas daarvan dat hulle hul plekke regs of links van die Stoel inneem.

(3) Alle vrae word beslis deur 'n meerderheid van die stemme wat uitgebring word, behalwe waar die Grondwet anders vereis.

[artikels 63 en 68(4) van die Grondwet]

Voorstelle

Aard van voorstelle

52. 'n Lid kan 'n konsepbesluit vir goedkeuring as die besluit van die Grondwetlike Vergadering voorstel oor 'n aangeleentheid wat voor hom dien ingevolge 'n bepaling van die Grondwet of hierdie Reëls, of oor 'n saak van voorreg of orde.

Amendement op konsepbesluit

53. 'n Amendement op 'n konsepbesluit kan deur enige lid voorgestel word.

Wanneer kennisgewing vereis

54. Geen kennisgewing van 'n voorstel word vereis nie, behalwe 'n voorstel wat 'n stadium van 'n wetsontwerp voorstel.

Kennisgewing van voorstel

55. Wanneer 'n lid van 'n voorstel kennis gee, moet hy of sy op enige werksdag, maar vóór 12:00 op die dag wat die dag waarop die voorstel op die Ordelys moet verskyn onmiddellik voorafgaan, 'n ondertekende eksemplaar van die kennisgewing vir plasing op die Ordelys aan die Sekretaris oorhandig.

Optrede namens afwesige lid

56. 'n Lid kan namens 'n afwesige lid van 'n voorstel kennis gee, mits hy of sy deur die afwesige lid daartoe gemagtig is.

Voorsitter kan kennisgewings wysig

57. 'n Kennisgewing van 'n voorstel wat met die gebruik of hierdie Reëls in stryd is, kan gewysig of andersins mee gehandel word soos die Voorsitter besluit.

Sake van voorreg

58. 'n Dringende voorstel wat regstreeks met die voorregte van die Parlement in verband staan, het voorrang bo ander voorstelle en bo dagorders.

Terugtrekking van voorstel

59. 'n Lid wat 'n voorstel ingedien het, kan die terugtrekking daarvan voorstel.

Bill amending Chapter 5 of Constitution

Introduction

60. (1) A bill proposing to amend any provision of Chapter 5 of the Constitution shall be introduced by a Minister or, if the bill originated in a committee appointed by the Constitutional Assembly, by the member who is Leader of the House in the National Assembly.

(2) The member in charge of the bill may introduce the bill by submitting it, together with a memorandum on its objects, to the Chairperson before or at the same time as the notice of a motion that the bill be read a first time is delivered to the Secretary.

(3) The Secretary shall supply to each member a copy of the bill so introduced and of the memorandum on its objects.

(4) If the Constitutional Assembly does not sit before the day on which the notice of motion for the First Reading appears on the Order Paper, the Secretary shall supply, with the copy of the bill, a copy of the notice of motion to each member.

Tabling of bill

61. The Chairperson shall lay a bill introduced as provided above, together with the memorandum on its objects, on the Table.

First Reading

62. (1) No amendment shall be allowed on the motion for the First Reading of the bill.

(2) At the First Reading the member in charge of the bill may, in a speech not exceeding 30 minutes, explain the background to the bill and the reasons for and objects of the amendments proposed in the bill.

(3) One member of each party in the Constitutional Assembly may make a statement on behalf of his or her party on the bill in a speech not exceeding three minutes.

(4) The bill shall thereafter be read a first time at the order of the Chairperson, without the question being put.

Referral to select committee

63. After the bill has been read a first time, the Chairperson shall refer it and the memorandum on its objects, for consideration and report, to a select committee appointed for that purpose.

Public access to select committee

64. This Rule was deleted (Report of Rules Committee - 9 August 1994).

Report of select committee

65. (1) The committee shall in its report to the Constitutional Assembly specify every amendment to the bill which was approved and is recommended by it and every amendment which was considered and, for a reason other than its being out of order, was rejected by it.

(2) The report shall be presented to the Constitutional Assembly by the chairman or another member of the committee and shall be laid upon the Table.

Consideration of report

66. (1) The report shall be placed on the Order Paper for consideration immediately before the notice for the Second Reading of the bill.

(2) If proposed amendments to the bill are specified in the report and further amendments to the bill appear on the Order Paper for the day on which the Second Reading is to be moved, the member in charge of the bill may move that the order for the consideration of the report be suspended until the bill is recommitted for reconsideration together with such further amendments.

(3) If the motion is adopted the amendments specified in the report shall be deemed to have been referred back to the committee for reconsideration in the light of such further amendments.

Wetsontwerp wat Hoofstuk 5 van Grondwet wysig

Indiening

60. (1) 'n Wetsontwerp wat 'n bepaling van Hoofstuk 5 van die Grondwet staan te wysig, word deur 'n Minister ingedien, of, indien die wetsontwerp ontstaan het in 'n komitee deur die Grondwetlike Vergadering aangestel, deur die lid wat Leier van die Huis in die Nasionale Vergadering is.

(2) Die lid belas met die wetsontwerp kan die wetsontwerp indien deur dit aan die Voorsitter voor te lê, tesame met die memorandum oor die oogmerke daarvan, voordat of terselfdertyd dat die kennisgewing van 'n voorstel dat die wetsontwerp vir die eerste maal gelees word aan die Sekretaris oorhandig word.

(3) Die Sekretaris besorg aan elke lid 'n eksemplaar van die wetsontwerp wat aldus ingedien is en van die memorandum oor die oogmerke daarvan.

(4) Indien die Grondwetlike Vergadering nie sit voor die dag waarop die kennisgewing van voorstel vir die Eerste Lesing op die Ordelys verskyn nie, besorg die Sekretaris aan elke lid 'n afskrif van die kennisgewing van voorstel, tesame met 'n eksemplaar van die wetsontwerp.

Tertafellegging van wetsontwerp

61. Die Voorsitter lê 'n wetsontwerp wat ingedien is soos hierbo bepaal, tesame met die memorandum oor die oogmerke daarvan, ter Tafel.

Eerste Lesing

62. (1) Geen amendement op die voorstel vir die Eerste Lesing van die wetsontwerp word toegelaat nie.

(2) By die Eerste Lesing kan die lid wat met die wetsontwerp belas is, in 'n toespraak van hoogstens 30 minute die agtergrond van die wetsontwerp en die redes vir en die oogmerke van die amendemente wat in die wetsontwerp voorgestel word, uiteensit.

(3) Een lid van elke party in die Grondwetlike Vergadering kan namens sy of haar party in 'n toespraak van hoogstens drie minute 'n verklaring oor die wetsontwerp doen.

(4) Die wetsontwerp word daarna op las van die Voorsitter vir die eerste maal gelees, sonder dat die vraag gestel word.

Verwysing na gekose komitee

63. Nadat die wetsontwerp vir die eerste maal gelees is, verwys die Voorsitter dit en die memorandum oor die oogmerke daarvan vir oorweging en verslag na 'n gekose komitee wat vir daardie doel aangestel is.

Openbare toegang tot gekose komitee

64. Dié Reël is geskrap (Verslag van Reëlskomitee - 9 Augustus 1994).

Verslag van gekose komitee

65. (1) Die komitee vermeld in sy verslag aan die Grondwetlike Vergadering elke amendement op die wetsontwerp wat deur hom goedgekeur is en aanbeveel word en elke amendement wat deur hom oorweeg en, om 'n ander rede as dat dit buite die orde is, verwerp is.

(2) Die verslag word aan die Grondwetlike Vergadering voorgelê deur die voorsitter of 'n ander lid van die komitee en dit word ter Tafel gelê.

Oorweging van verslag

66. (1) Die verslag word op die Ordelys geplaas vir oorweging onmiddellik voor die kennisgewing vir die Tweede Lesing van die wetsontwerp.

(2) Indien voorgestelde amendemente op die wetsontwerp in die verslag vermeld word en verdere amendemente op die wetsontwerp op die Ordelys verskyn vir die dag waarop die Tweede Lesing voorgestel staan te word, kan die lid wat met die wetsontwerp belas is, voorstel dat die order vir die oorweging van die verslag opgeskort word totdat die wetsontwerp, tesame met die verdere amendemente, vir heroorweging na die komitee terugverwys is.

(3) Indien die voorstel aangeneem word, word die amendemente wat in die verslag vermeld word, geag na die komitee terugverwys te wees vir heroorweging met die oog op sodanige verdere amendemente.

(4) If a motion for suspension of the order for consideration of the report is not adopted or if no further amendments appear on the Order Paper on the day on which the Second Reading of the bill is to be moved, the consideration of the report shall be taken before the motion on the Second Reading of the bill.

(5) If the Constitutional Assembly approves the report, every amendment recommended in the report shall be deemed to have been approved by the Constitutional Assembly.

(6) If the Constitutional Assembly does not approve the report, it may consider any amendment which is specified in it and which is moved before the close of the debate on the report.

(7) If the bill is amended under this Rule, the debate on the Second Reading shall be conducted on the bill as so amended.

Amendments placed on Order Paper before Second Reading

67. (1) A member may place amendments to the clauses of the bill on the Order Paper after the report of the select committee on the bill has been presented to the Constitutional Assembly but before the bill is read a second time.

(2) Amendments delivered to the Secretary after 12:00 on any work day may be placed on the Order Paper of the second work day thereafter and not earlier, unless in a particular case the Chairperson determines otherwise.

(3) No amendment which affects the principle of the bill and in respect of which the Constitutional Assembly has not given an instruction or which is out of order for any other reason, may be placed on the Order Paper, and the Chairperson's ruling on whether an amendment is out of order or not shall be final.

(4) No amendment which has the same effect as an amendment previously rejected in the select committee may be placed on the Order Paper, except by the member in charge of the bill.

(5) Amendments appearing on the Order Paper when the bill has been read a second time shall be referred for consideration to the select committee to which the bill is recommitted by the Chairperson after Second Reading.

Motion for Second Reading

68. (1) No amendments may be moved to the motion for the Second Reading of the bill except amendments -

- (a) to omit "now" and to add at the end "this day six months";
- (b) to omit all the words after "That" and to substitute words which state some special reason or reasons against the Second Reading of the bill;
- (c) to omit all the words after "That" and to substitute "the order for the Second Reading of the . . . Bill be discharged and the subject of the Bill be referred for enquiry and report, to a select committee appointed for that purpose": Provided that such an amendment may provide for the powers of enquiry of, and instructions to, the committee.

(2) The debate on the motion for the Second Reading shall not exceed the time allocated for it by the Chairperson after consultation with the Leaders of the House in the National Assembly and in the Senate.

Second Reading

69. The debate on the Second Reading of the bill shall be confined to the objects and principles of the proposed amendments to Chapter 5 of the Constitution.

Recommittal of bill after Second Reading

70. (1) After the Second Reading of the bill, the Chairperson shall recommit the bill to the committee.

(2) The committee shall consider only the clauses in respect of which amendments are submitted to it by any member and clauses in respect of which amendments appear on the Order Paper or have been referred back to it under Rule 66(3), or in respect of which consequential amendments are necessary.

(4) Indien 'n voorstel vir die opskorting van die order vir die oorweging van die verslag nie aangeneem word nie of indien geen verdere amendemente op die Ordelys verskyn op die dag waarop die Tweede Lesing van die wetsontwerp voorgestel staan te word nie, word die oorweging van die verslag gedoen voor die voorstel oor die Tweede Lesing van die wetsontwerp.

(5) Indien die Grondwetlike Vergadering die verslag goedkeur, word elke amendement wat in die verslag aanbeveel word, geag deur die Grondwetlike Vergadering goedgekeur te wees.

(6) Indien die Grondwetlike Vergadering nie die verslag goedkeur nie, kan hy enige amendement oorweeg wat daarin vermeld word en wat voor die afsluiting van die debat oor die verslag voorgestel word.

(7) Indien die wetsontwerp kragtens hierdie Reël gewysig word, word die debat oor die Tweede Lesing gevoer oor die wetsontwerp soos aldus gewysig.

Amendemente op Ordelys geplaas voor Tweede Lesing

67. (1) 'n Lid kan, nadat die verslag van die gekose komitee oor die wetsontwerp aan die Grondwetlike Vergadering voorgelê is, maar voordat die wetsontwerp 'n tweede maal gelees word, amendemente op die klousules van die wetsontwerp op die Ordelys plaas.

(2) Amendemente wat na 12:00 op 'n werksdag aan die Sekretaris oorhandig word, kan op die Ordelys van die tweede werksdag daarna, en nie vroeër nie, geplaas word tensy die Voorsitter in 'n bepaalde geval anders bepaal.

(3) Geen amendement wat die beginsel van die wetsontwerp raak en ten opsigte waarvan die Grondwetlike Vergadering nie 'n opdrag gegee het nie, of wat om 'n ander rede buite die orde is, kan op die Ordelys geplaas word nie, en die Voorsitter se beslissing oor of 'n amendement buite die orde is al dan nie, is finaal.

(4) Geen amendement wat dieselfde uitwerking het as 'n amendement wat vroeër in die gekose komitee verwerp is, kan op die Ordelys geplaas word nie, behalwe deur die lid wat met die wetsontwerp belas is.

(5) Amendemente wat op die Ordelys verskyn wanneer die wetsontwerp vir 'n tweede maal gelees is, word vir oorweging na die gekose komitee verwys waarna die wetsontwerp na die Tweede Lesing deur die Voorsitter terugverwys word.

Voorstel vir Tweede Lesing

68. (1) Geen amendemente mag op die voorstel vir die Tweede Lesing van 'n wetsontwerp voorgestel word nie, behalwe amendemente—

- (a) dat "nou" geskrap en deur "vandag oor ses maande" vervang word;
- (b) dat al die woorde na "Dat" geskrap en vervang word deur die woorde wat die een of ander spesiale rede of redes teen die Tweede Lesing van die wetsontwerp gee;
- (c) dat al die woorde na "Dat" geskrap en vervang word deur "die order vir die Tweede Lesing van die . . . (met vermelding van die kort titel van die wetsontwerp) opgehef en die onderwerp van die Wetsontwerp vir ondersoek en verslag verwys word na 'n gekose komitee wat vir daardie doel aangestel is": Met dien verstande dat so 'n amendement voorsiening kan maak vir die ondersoekbevoegdheid van, en opdragte aan, die komitee.

(2) Die debat oor die voorstel vir die Tweede Lesing mag nie langer duur as die tyd wat die Voorsitter na oorleg met die Leiers van die Huis in die Nasionale Vergadering en in die Senaat daarvoor toegewys het nie.

Tweede Lesing

69. Die debat oor die Tweede Lesing van die wetsontwerp word beperk tot die oogmerke en beginsels van die voorgestelde amendemente op Hoofstuk 5 van die Grondwet.

Wetsontwerp na Tweede Lesing na komitee terugverwys

70. (1) Na die Tweede Lesing van die wetsontwerp verwys die Voorsitter die wetsontwerp terug na die komitee.

(2) Die komitee oorweeg slegs die klousules ten opsigte waarvan amendemente aan hom voorgelê is deur 'n lid en klousules ten opsigte waarvan amendemente op die Ordelys verskyn of by/kragtens Reël 66(3) na hom terugverwys is, of ten opsigte waarvan gevolglike amendemente nodig is.

Report and decision on amendments

71. (1) The committee to which a bill has been recommitted shall -
- (a) present the bill together with its report to the Constitutional Assembly;
  - (b) mention in the report each amendment agreed to by the committee; and
  - (c) specify in the report each amendment placed on the Order Paper by the member in charge of the bill but rejected by the committee.
- (2) The report of the committee shall be placed on the Order Paper for the consideration of the amendments agreed to by the committee and any amendment which is specified in the report as prescribed by Subrule (1)(c) and which is moved during the Third Reading of the bill.

Third Reading

72. (1) The motion for the Third Reading of the bill shall be decided without amendment or debate.
- (2) The debate on the Third Reading shall not exceed the time allocated for it by the Chairperson after consultation with the Leaders of the House in the National Assembly and in the Senate.
- (3) The Constitutional Assembly shall consider only -
- (a) clauses in respect of which amendments have been agreed to by the committee and the amendments so agreed to;
  - (b) any clause in respect of which the member in charge of the bill moves an amendment specified in the committee's report as having been rejected by it; and
  - (c) any clause in respect of which any consequential amendment becomes necessary as the result of the adoption of an amendment so moved.
- (4) The Constitutional Assembly shall first decide on the amendments and thereafter on the Third Reading of the bill.
- (5) If the Constitutional Assembly agrees to amendments to, and thereafter to the Third Reading of, the bill, it shall be deemed to have agreed to the bill as amended by it.

Bill passed by Constitutional Assembly

73. The Constitutional Assembly passes a bill amending Chapter 5 of the Constitution if the Third Reading thereof is agreed to by the prescribed majority of at least two-thirds of all its members.

[section 74(2) of the Constitution]

Presentation of bill for assent

74. A fair copy of a bill passed by the Constitutional Assembly in accordance with section 74(2) of the Constitution shall be certified accordingly by the Secretary and presented to the President of the Republic for his or her assent.

New Constitutional Text**Representations and proposals**

75. (1) Representations and proposals for consideration in the drafting of a new constitutional text or any part of such a text may be submitted to the Chairperson by or on behalf of any interested person or organisation.
- (2) A member of the Constitutional Assembly may deliver at the Table, for consideration in the drafting of such a text or part thereof, representations and proposals made by the political party which he or she represents or by that party in collaboration with one or more other political parties.

Verslag en besluit oor amendemente

71. (1) Die komitee waarna 'n wetsontwerp terugverwys is—

- (a) lê die wetsontwerp tesame met sy verslag aan die Grondwetlike Vergadering voor;
- (b) vermeld in sy verslag elke amendement wat deur die komitee goedgekeur is; en
- (c) vermeld in die verslag elke amendement wat deur die lid wat met die wetsontwerp belas is op die Ordelys geplaas is, maar wat deur die komitee verwerp is.

(2) Die verslag van die komitee word op die Ordelys geplaas vir oorweging van die amendemente wat deur die komitee goedgekeur is en enige amendement wat in die verslag vermeld word, soos deur Subreël (1)(c) voorgeskryf, en wat tydens die Derde Lesing van die wetsontwerp voorgestel word.

Derde Lesing

72. (1) Die voorstel vir die Derde Lesing van die wetsontwerp word sonder amendement of debat beslis.

(2) Die debat oor die Derde Lesing mag nie langer duur as die tyd wat die Voorsitter na oorleg met die Leiers van die Huis in die Nasionale Vergadering en in die Senaat daarvoor toegewys het nie.

(3) Die Grondwetlike Vergadering oorweeg slegs—

- (a) klousules ten opsigte waarvan amendemente deur die komitee goedgekeur is en die amendemente wat aldus goedgekeur is;
- (b) 'n klousule ten opsigte waarvan die lid belas met die wetsontwerp 'n amendement voorstel ten opsigte waarvan die komitee in sy verslag vermeld dat dit deur hom verwerp is; en
- (c) 'n klousule ten opsigte waarvan 'n gevolglike amendement nodig word as gevolg van die goedkeuring van 'n amendement wat aldus voorgestel is.

(4) Die Grondwetlike Vergadering besluit eerstens oor die amendemente en daarna oor die Derde Lesing van die wetsontwerp.

(5) Indien die Grondwetlike Vergadering amendemente op, en daarna die Derde Lesing van, die wetsontwerp goedkeur, word daar geag dat hy die wetsontwerp soos deur hom gewysig, goedgekeur het.

Wetsontwerp deur Grondwetlike Vergadering aangeneem

73. Die Grondwetlike Vergadering neem 'n wetsontwerp aan wat Hoofstuk 5 van die Grondwet wysig, indien die Derde Lesing daarvan deur die voorgeskrewe meerderheid van minstens twee derdes van al sy lede goedgekeur word.

[artikel 74(2) van die Grondwet]

Voorlegging van wetsontwerp vir goedkeuring

74. 'n Skoon eksemplaar van 'n wetsontwerp wat ooreenkomstig artikel 74(2) van die Grondwet deur die Grondwetlike Vergadering aangeneem is, word dienooreenkomstig deur die Sekretaris gesertifiseer en aan die President van die Republiek vir sy of haar goedkeuring voorgelê.

Nuwe Grondwetlike Teks**Vertoë en voorstelle**

75. (1) Vertoë en voorstelle vir oorweging met die opstel van 'n nuwe grondwetlike teks of enige deel van so 'n teks kan deur of namens enige belanghebbende persoon of organisasie aan die Voorsitter voorgelê word.

(2) 'n Lid van die Grondwetlike Vergadering kan vertoë en voorstelle by die Tafel oorhandig vir oorweging by die opstel van so 'n teks of deel daarvan, wat deur die politieke party wat hy of sy verteenwoordig, of deur daardie party in samewerking met een of meer ander politieke partye gedoen is.

(3) The Chairperson shall refer any representation and proposal so submitted or tabled to the committee or other body appointed by the Constitutional Assembly which he or she considers most suitable to deal with it, and shall cause a suitable entry to be made in the records of the Constitutional Assembly.

(4) The powers and functions of any committee or other body appointed by the Constitutional Assembly to call for or receive representations and proposals with reference to a new constitutional text are not affected by the preceding provisions of this Rule.

Bill containing recommended new text

76. The chairperson of the committee or other body appointed by the Constitutional Assembly to draft or supervise the drafting of a new constitutional text shall lay upon the Table a bill containing the text recommended by the committee or other body (hereinafter referred to as the bill), together with its report on that text.

Distribution and publication of bill

77. (1) The Secretary shall supply to each member a copy of the bill and report laid upon the Table as provided above.

(2) The Secretary shall, if so instructed by the Chairperson, cause the bill and the report thereon to be published in the *Government Gazette* and in the *Official Gazette* of each province.

Stages of bill

78. (1) The further proceedings on the bill shall be taken in four stages, namely -

- (a) the First Reading, at which the bill is introduced, and statements on it are made, before it is ordered to be read a first time;
- (b) the Second Reading, at which the objects and principles of the bill are discussed before the question that it be read a second time is determined;
- (c) the third stage, at which each clause or other provision of the bill, together with any amendment proposed thereto, is considered or is open for consideration before it is agreed to or negatived; and
- (d) the Third Reading, at which the bill or, as the case may be, the bill as amended during the third stage, may be discussed before the question that it be read a third time is determined.

(2) Not more than one stage of the bill may be taken at the same sitting.

First Reading Stage

Notice of First Reading

79. (1) The member in charge of the bill shall place the bill on the Order Paper for First Reading.

(2) The First Reading may be set down for the day on which the bill is laid upon the Table, provided members are supplied with copies of the bill before the First Reading is moved.

No amendment allowed

80. No amendment shall be allowed to the motion for the First Reading of the bill.

Introduction of bill

81. The member in charge of the bill, after moving that the bill be read a first time, may deliver his or her introductory speech on the bill.

Statements on behalf of parties

82. After the introductory speech one member of each political party in the Constitutional Assembly may make a statement on the bill on behalf of his or her party.

Bill read a first time

83. When statements on the bill have been made on behalf of all political parties in the Constitutional Assembly who wish to be heard, the presiding officer shall order the bill to be read a first time, without the question being put.

(3) Die Voorsitter verwys verhoë en voorstelle aldus oorhandig of ter Tafel gelê na die komitee of ander liggaam deur die Grondwetlike Vergadering aangestel wat hy of sy die mees gepaste ag om dit te behandel, en laat 'n gepaste inskrywing in die stukke van die Grondwetlike Vergadering doen.

(4) Die bevoegdhede en werksaamhede van 'n komitee of ander liggaam deur die Grondwetlike Vergadering aangestel om verhoë en voorstelle met verwysing na 'n nuwe grondwetlike teks aan te vra of te ontvang, word nie deur die voorafgaande bepalings van hierdie Reël geraak nie.

Wetsontwerp waarin aanbevole nuwe teks vervat is

76. Die Voorsitter van die komitee of ander liggaam deur die Grondwetlike Vergadering aangestel om 'n nuwe grondwetlike teks op te stel of om toesig oor die opstel daarvan te hou, lê 'n wetsontwerp (hierna die wetsontwerp genoem) ter Tafel, waarin die teks wat deur die komitee of ander liggaam goedgekeur is, tesame met sy verslag oor daardie teks, vervat is.

Verspreiding en publisering van wetsontwerp

77. (1) Die Sekretaris voorsien elke lid van 'n eksemplaar van die wetsontwerp en verslag wat ter Tafel gelê is soos hierbo bepaal.

(2) Die Sekretaris laat, indien aldus deur die Voorsitter gelas, die wetsontwerp en die verslag daarvoor in die *Staatskoerant* en die *Provinsiale Koerant* van elke provinsie publiseer.

Stadiums van wetsontwerp

78. (1) Die verdere verrigtings oor die wetsontwerp word in vier stadiums gedoen, naamlik —

- (a) die Eerste Lesing, waarby die wetsontwerp ingedien en verklarings daarvoor gedoen word voordat gelas word dat dit vir die eerste maal gelees word;
- (b) die Tweede Lesing, waarby die oogmerke en beginsels van die wetsontwerp bespreek word voordat die vraag dat dit vir die tweede maal gelees word, beslis word;
- (c) die derde stadium, waarby elke klousule of ander bepaling van die wetsontwerp, tesame met enige amendement wat daarop voorgestel is, oorweeg word of oop is vir oorweging voordat dit goedgekeur of afgekeur word; en
- (d) die Derde Lesing, waarby die wetsontwerp of, na gelang van omstandighede, die wetsontwerp soos tydens die derde stadium gewysig, bespreek kan word voordat die vraag dat dit vir die derde maal gelees word, beslis word.

(2) Daar mag nie meer as een stadium van die wetsontwerp by dieselfde sitting behandel word nie.

Eerstelesingstadium

Kennisgewing van Eerste Lesing

79. (1) Die lid belas met die wetsontwerp plaas die wetsontwerp op die Ordelys vir Eerste Lesing.

(2) Die Eerste Lesing kan op die Ordelys geplaas word vir die dag waarop die wetsontwerp ter Tafel gelê word, met dien verstande dat eksemplare van die wetsontwerp aan lede voorsien word voordat die Eerste Lesing voorgestel word.

Geen amendement toegelaat

80. Geen amendement word op die voorstel vir die Eerste Lesing van die wetsontwerp toegelaat nie.

Indiening van wetsontwerp

81. Nadat die lid belas met die wetsontwerp voorgestel het dat die wetsontwerp vir die eerste maal gelees word, kan hy of sy sy of haar indieningstoespraak oor die wetsontwerp lewer.

Verklarings namens partye

82. Na die indieningstoespraak kan een lid van elke politieke party in die Grondwetlike Vergadering namens sy of haar party 'n verklaring oor die wetsontwerp doen.

Wetsontwerp vir die eerste maal gelees

83. Wanneer daar namens alle politieke partye in die Grondwetlike Vergadering wat aangehoor wil word, verklarings oor die wetsontwerp gedoen is, gelas die voorsittende beamppte dat die wetsontwerp vir die eerste maal gelees word, sonder dat die vraag gestel word.

Second Reading Stage

Notice of Second Reading

84. After the bill has been read a first time, the member in charge of the bill shall place it on the Order Paper for Second Reading.

Restriction on amendments

85. No amendments shall be allowed to the motion for the Second Reading of the bill, except amendments to omit all the words after "That" and to substitute words which state some special reason or reasons against the Second Reading.

Debate on Second Reading

86. The debate on the Second Reading shall be conducted on the objects and principles of the bill.

Third Stage

Notice of third stage

87. After the bill has been read a second time, the member in charge of the bill shall place it on the Order Paper for the consideration of the clauses and other provisions.

Amendments to clauses

88. (1) Proposed amendments to the clauses or other provisions of the bill, which are to be moved during the third stage of the bill, may be placed on the Order Paper at any time after the bill has been read a first time.

(2) An amendment which does not appear on the Order Paper may not be moved except by the member in charge of the bill.

(3) An amendment which is contrary to the principles of the bill or which is inconsistent with a clause or provision already approved or is substantially the same as one already negatived or which is out of order for any other reason, may not be placed on the Order Paper, and the Chairperson's decision on any question as to whether an amendment is or is not out of order, shall be final.

(4) An amendment must be in writing signed by the proposer, and must be delivered to the Secretary not later than 12:00 on the last work day preceding the day on which it is to appear on the Order Paper.

Debate confined to detail

89. The principles of the bill shall not be discussed in the debate during the third stage, but only its details.

Order in which clauses considered and put

90. The clauses and other provisions of the bill shall be considered in the order in which they are put by the presiding officer, and the question on each clause or provision shall be put and determined accordingly unless the presiding officer postpones the determination of such question pending the decision of any other question.

Moving of amendments

91. (1) An amendment to a clause or other provision of the bill must be moved when the clause or provision is under consideration.

(2) The insertion of a new clause or other provision must be moved immediately after the determination of the question on the clause or provision which will precede the new clause or provision.

Order in which amendments put

92. The presiding officer shall determine the order in which amendments to the same clause or provision shall be put.

Conclusion of third stage

93. The presiding officer shall declare the debate on the third stage of the bill to be concluded when he or she is satisfied that all the clauses and other provisions of the bill and all amendments duly moved have been duly dealt with.

Tweedelesingstadium

Kennisgewing van Tweede Lesing

84. Nadat die wetsontwerp vir die eerste maal gelees is, plaas die lid belas met die wetsontwerp dit op die Ordelys vir Tweede Lesing.

Beperking op amendemente

85. Geen amendemente word op die voorstel vir die Tweede Lesing van die wetsontwerp toegelaat nie, behalwe amendemente dat al die woorde na "Dat" geskrap en vervang word deur woorde wat die een of ander spesiale rede of redes teen die Tweede Lesing gee.

Debat oor Tweede Lesing

86. Die debat oor die Tweede Lesing word oor die oogmerke en beginsels van die wetsontwerp gevoer.

Derde Stadium

Kennisgewing van derde stadium

87. Nadat die wetsontwerp vir die tweede maal gelees is, plaas die lid belas met die wetsontwerp dit op die Ordelys vir oorweging van die klousules en ander bepalings.

Amendemente op klousules

88. (1) Voorgestelde amendemente op die klousules of ander bepalings van die wetsontwerp, wat tydens die derde stadium van die wetsontwerp voorgestel moet word, kan te eniger tyd nadat die wetsontwerp vir die eerste maal gelees is op die Ordelys geplaas word.

(2) 'n Amendement wat nie op die Ordelys verskyn nie, mag nie voorgestel word behalwe deur die lid belas met die wetsontwerp nie.

(3) 'n Amendement wat strydig is met die beginsels van die wetsontwerp of wat onbestaanbaar is met 'n klousule of bepaling wat reeds goedgekeur is of wat wesenlik dieselfde is as een wat reeds verwerp is of wat om 'n ander rede buite die orde is, mag nie op die Ordelys geplaas word nie, en die Voorsitter se beslissing oor 'n vraag of 'n amendement buite die orde is al dan nie, is finaal.

(4) 'n Amendement moet skriftelik wees, onderteken deur die voorsteller, en moet nie later nie as 12:00 op die laaste werksdag wat die dag voorafgaan waarop dit op die Ordelys staan te verskyn aan die Sekretaris oorhandig word.

Debat tot besonderhede beperk

89. Die beginsels van die wetsontwerp word nie in die debat tydens die derde stadium bespreek nie, maar slegs die besonderhede daarvan.

Volgorde waarvolgens klousules oorweeg en gestel word

90. Die klousules en ander bepalings van die wetsontwerp word oorweeg in die volgorde waarin hulle deur die voorsittende beampte gestel word, en die vraag oor elke klousule of bepaling word dienooreenkomstig gestel en beslis tensy die voorsittende beampte die beslissing van sodanige vraag uitstel, hangende die besluit oor 'n ander vraag.

Voorstel van amendemente

91. (1) 'n Amendement op 'n klousule of ander bepaling van die wetsontwerp moet voorgestel word wanneer die klousule oorweeg word.

(2) Die invoeging van 'n nuwe klousule of ander bepaling moet voorgestel word onmiddellik na die beslissing van die vraag oor die klousule of bepaling wat die nuwe klousule of bepaling sal voorafgaan.

Volgorde waarin amendemente gestel word

92. Die voorsittende beampte beslis oor die volgorde waarvolgens amendemente van dieselfde klousule of bepaling gestel word.

Afsluiting van derde stadium

93. Die voorsittende beampte verklaar die debat oor die derde stadium van die wetsontwerp tot afgesluit, wanneer hy of sy homself of haarself oortuig het dat al die klousules en ander bepalings van die wetsontwerp en alle behoorlik voorgestelde amendemente behoorlik behandel is.

Third Reading Stage

Notice of Third Reading

94. After the conclusion of the debate on the third stage of the bill, the member in charge of the bill shall place the bill or, as the circumstances may require, the bill as so amended on the Order Paper for Third Reading.

Printing of amended bill

95. (1) If the bill was amended during the third stage, the Secretary shall cause the bill as so amended to be printed and copies to be supplied to members.

(2) The Third Reading of the bill shall not be moved before Subrule (1) has been complied with.

Recording of number of members in favour of bill

96. In determining the question on the Third Reading, the number of members in favour of the question shall be recorded, whether a division is called for or not, and the number of senators who vote or are in favour of the question shall in any event be recorded separately.

Bill passed in accordance with section 73(2)

Lodging of bill with Constitutional Court

97. (1) If the bill is passed in accordance with section 73(2) of the Constitution at the Third Reading, two fair copies thereof shall be certified accordingly by the Secretary and lodged with the Constitutional Court with a view to the certification of the text in terms of section 71(2) of the Constitution.

(2) With due regard to the rules of the Constitutional Court, the said two copies shall be accompanied by a request to the effect that, if the Constitutional Court certifies the text as contemplated in section 71(2) of the Constitution, one of the copies, bearing or accompanied by the Court's certificate, should be returned to the Secretary for presentation to the President of the Republic for his or her assent.

Presentation of certified bill for assent

98. If the Constitutional Court certifies the text as contemplated in section 71(2) of the Constitution, the fair copy of the bill which has been endorsed by the Secretary as provided above and which bears or is accompanied by the certificate so contemplated shall, upon its being returned to the Secretary, be presented to the President of the Republic for his or her assent.

Amended text recommended under section 73(4)

Tabling of amended text submitted

99. If the bill was not passed at the Third Reading in accordance with subsection (2) of section 73 of the Constitution and an amended text is submitted by the panel of constitutional experts in accordance with subsection (4) of that section, the Chairperson shall lay such text upon the Table.

Distribution of amended text

100. The Secretary shall supply to each member a copy of the amended text.

Consideration of amended text

101. Except as may be otherwise directed by the Chairperson after consultation with the Rules Committee, the provisions of these Rules which applied to the various stages of the bill after it had been read a first time, shall apply to the amended text as if it were the bill and had been read a first time.

Amended text passed in accordance with section 73(2)

102. If passed in accordance with section 73(2) of the Constitution at the Third Reading, the bill embodying the amended text shall be further dealt with in accordance with Rules 97 and 98.

Derdelesingstadium

Kennisgewing van Derde Lesing

94. Na afloop van die debat oor die derde stadium van die wetsontwerp plaas die lid belas met die wetsontwerp die wetsontwerp of, indien omstandighede dit vereis, die wetsontwerp aldus gewysig, op die Ordelys vir Derde Lesing.

Druk van gewysigde wetsontwerp

95. (1) As die wetsontwerp tydens die derde stadium gewysig is, laat die Sekretaris die wetsontwerp druk soos aldus gewysig, en laat hy of sy eksemplare aan lede besorg.

(2) Die derde lesing van die wetsontwerp word nie voorgestel voordat daar aan Subreël (1) voldoen is nie.

Optekening van getal lede wat wetsontwerp steun

96. Wanneer die vraag oor die Derde Lesing beslis word, word die getal lede ten gunste van die vraag opgeteken, ongeag of daar 'n verdeling geëis word, en die getal senatore wat stem of wat ten gunste van die vraag is, word in elke geval afsonderlik opgeteken.

Wetsontwerp ooreenkomstig artikel 73(2) aangeneem

Inlewering van wetsontwerp by Konstitusionele Hof

97. (1) Indien die wetsontwerp ooreenkomstig artikel 73(2) van die Grondwet by die Derde Lesing aangeneem word, word twee skoon eksemplare daarvan dienooreenkomstig deur die Sekretaris gesertifiseer en by die Konstitusionele Hof ingelewer met die oog op die sertifisering van die teks ingevolge artikel 71(2) van die Grondwet.

(2) Met behoorlike inagneming van die reëls van die Konstitusionele Hof, word genoemde twee eksemplare vergesel van 'n versoek te dien effekte dat, indien die Konstitusionele Hof die teks soos in artikel 71(2) van die Grondwet sertifiseer, een eksemplaar daarvan, waarop die Hof se sertifikaat aangebring is of wat daarvan vergesel is, aan die Sekretaris teruggestuur word vir voorlegging aan die President van die Republiek vir sy of haar bekragtiging.

Voorlegging van gesertifiseerde wetsontwerp vir bekragtiging

98. Indien die Konstitusionele Hof die teks sertifiseer soos beoog in artikel 71(2) van die Grondwet, moet die skoon eksemplaar van die wetsontwerp wat, soos hierbo bepaal, deur die Sekretaris geëndoseer is en waarop die sertifikaat aldus beoog aangebring is of wat daarvan vergesel gaan, wanneer dit aan die Sekretaris terugbesorg word, aan die President van die Republiek voorgelê word vir sy of haar bekragtiging.

Gewysigde teks kragtens artikel 73(4) aanbeveel

Tertafellegging van gewysigde teks wat voorgelê is

99. Indien die wetsontwerp nie by die Derde Lesing ooreenkomstig subartikel (2) van artikel 73 van die Grondwet aangeneem is nie en 'n gewysigde teks ooreenkomstig subartikel (4) van daardie artikel deur die paneel grondwetlike deskundiges voorgelê word, lê die Voorsitter die teks ter Tafel.

Verspreiding van gewysigde teks

100. Die Sekretaris voorsien elke lid van 'n eksemplaar van die gewysigde teks.

Oorweging van gewysigde teks

101. Behalwe soos anders gelas deur die Voorsitter na oorleg met die Reëlskomitee is die bepalings van hierdie Reëls wat op die onderskeie stadiums van die wetsontwerp van toepassing was nadat dit 'n eerste maal gelees is, ook van toepassing op die gewysigde teks as sou dit die wetsontwerp wees en vir die eerste maal gelees wees.

Gewysigde teks aangeneem ooreenkomstig artikel 73(2)

102. Indien die wetsontwerp waarin die gewysigde teks vervat is ooreenkomstig artikel 73(2) van die Grondwet aangeneem word, word die wetsontwerp verder ooreenkomstig Reëls 97 en 98 behandel.

ORDER IN PUBLIC MEETINGS

Conduct of members

103. (1) Every member is to be uncovered when he or she enters or leaves the Chamber, or moves to any other part of the Chamber during a debate, unless the Chairperson directs otherwise, and shall bow to the Chair in passing to or from his or her seat.

(2) No member shall pass between the Chair and the member who is speaking, nor between the Chair and the Table, nor stand in any of the passages or gangways.

Members not to converse aloud

104. During debate no member shall converse aloud.

Member not to be interrupted

105. No member shall interrupt a member who is speaking, except to call attention to a point of order or a question of privilege.

Order at adjournment

106. When a meeting adjourns, members shall rise and remain in their places until the presiding officer has left the Chamber.

Precedence of presiding officer

107. Whenever the presiding officer rises during a debate, any member then speaking or offering to speak shall resume his or her seat, and the presiding officer shall be heard without interruption.

Irrelevance or repetition

108. The presiding officer, after having called attention to the conduct of a member who persists in irrelevance or repetition of arguments, may direct the member to discontinue his or her speech.

Member ordered to withdraw

109. If the presiding officer is of the opinion that a member is deliberately contravening a provision of these Rules, or that a member is in contempt of or is disregarding the authority of the Chair, or that a member's conduct is grossly disorderly, he or she may order the member to withdraw immediately from the Chamber for the remainder of the day's sitting.

Naming or suspension of member

110. If a presiding officer is of the opinion that a contravention committed by a member is of so serious a nature that an order to withdraw from the Chamber for the remainder of the day's sitting is inadequate, the presiding officer may name the member and may further, after consultation with the Speaker (in the case of a member of the National Assembly) or with the President of the Senate (in the case of a senator), suspend the member.

Member to withdraw from precincts of Parliament

111. (1) A member ordered to withdraw from the Chamber or suspended or named shall, subject to Subrule (2), forthwith withdraw from the precincts of Parliament, but such a member shall not be exempted from serving on any committee on a private or hybrid bill to which he or she may have been appointed.

(2) If a presiding officer orders a member to withdraw from the Chamber and the member is a Minister or a Deputy Minister, the presiding officer shall, after consultation as provided in Rule 110, order the member to withdraw from the precincts of Parliament or take such other action as the presiding officer deems necessary.

(3) The action taken against a member under Rule 110 or Subrule (1) of this Rule shall be announced in the House of which he or she is a member.

(4) A member who has been named shall not return to the precincts of Parliament before the action taken against him or her has been so announced.

ORDE IN OPENBARE VERGADERINGS

Gedrag van lede

103. (1) Elke lid moet blootshoof wees wanneer hy of sy die Raadsaal binnegaan of verlaat, of gedurende 'n debat van een deel van die Raadsaal na 'n ander gaan, tensy die Voorsitter anders gelas, en moet 'n buiging vir die Stoel maak wanneer hy of sy na of van sy of haar sitplek gaan.

(2) 'n Lid mag nie tussen die Stoel en die lid wat aan die woord is of tussen die Stoel en die Tafel verbygaan nie, en ook nie in die gange of paadjies staan nie.

Lede mag nie hardop gesels nie

104. Geen lid mag gedurende debat hardop gesels nie.

Lid mag nie in die rede geval word nie

105. Geen lid mag 'n lid wat aan die woord is in die rede val nie, behalwe om die aandag op 'n punt van orde of 'n saak van voorreg te vestig.

Orde by verdaging

106. Wanneer 'n vergadering verdaag, moet lede opstaan en op hul plekke bly totdat die voorsittende beampste die Raadsaal verlaat het.

Voorrang van voorsittende beampste

107. Wanneer die voorsittende beampste gedurende 'n debat opstaan, moet 'n lid wat dan aan die woord is of opstaan om te praat, gaan sit, en moet die voorsittende beampste ongestoord aangehoor word.

Ontoepaslikheid of herhaling

108. Nadat die voorsittende beampste die aandag gevestig het op die gedrag van 'n lid wat daarmee volhou om aangeleenthede te bespreek wat nie ter sake is nie, of om argumente te herhaal, kan hy of sy die lid gelas om sy of haar toespraak te staak.

Lid gelas om Raadsaal te verlaat

109. Indien die voorsittende beampste van oordeel is dat 'n lid 'n bepaling van hierdie Reëls met opset oortree, of dat 'n lid die gesag van die Stoel minag of veronagsaam, of dat 'n lid se gedrag verregeande wanordelik is, kan hy of sy die lid gelas om die Raadsaal onmiddellik vir die orige van die sittingsdag te verlaat.

Lid by naam genoem of geskors

110. Indien 'n voorsittende beampste van oordeel is dat die aard van 'n oortreding deur 'n lid begaan, so ernstig is dat 'n lasgewing om die Raadsaal vir die orige van die sittingsdag te verlaat, ontoereikend is, kan die voorsittende beampste die lid by naam noem en verder kan hy of sy, na oorleg met die Speaker (in die geval van 'n lid van die Nasionale Vergadering), of met die President van die Senaat (in die geval van 'n senator), die lid skors.

Lid moet gebied van Parlement verlaat

111. (1) 'n Lid wat gelas word om die Raadsaal te verlaat of wat geskors of by naam genoem word, moet, behoudens Subreël (2), onverwyld die gebied van die Parlement verlaat, maar is nie vrygestel van diens in 'n komitee oor 'n private of tweesoortige wetsontwerp waarin hy of sy aangestel is nie.

(2) Indien 'n voorsittende beampste 'n lid gelas om die Raadsaal te verlaat en die lid 'n Minister of Adjunkminister is, gelas die voorsittende beampste, na oorleg soos bepaal in Reël 110, die lid om die gebied van die Parlement te verlaat of doen die voorsittende beampste die ander stappe wat hy of sy nodig ag.

(3) Die stappe wat kragtens Reël 110 of Subreël (1) van hierdie Reël teen 'n lid gedoen word, word afgekondig in die Huis waarvan hy of sy 'n lid is.

(4) 'n Lid wat by naam genoem is, mag nie na die gebied van die Parlement terugkeer voordat die stappe teen hom of haar gedoen, aldus afgekondig is nie.

Period of suspension

112. The suspension of a member, whether under these or any other Rules, shall on the first occasion during any year continue for 5 work days, on the second occasion for 10 work days, and on any subsequent occasion for 20 work days.

Expression of regret

113. (1) A member who has been suspended or named may submit to the Chairperson a written expression of regret, and if the Chairperson, after consultation as provided in Rule 110, approves such expression of regret, he or she may discharge the suspension or permit the member to take his or her seat, and the Chairperson shall inform the Constitutional Assembly accordingly.

(2) An expression of regret approved by the Chairperson shall be recorded in the Minutes of Proceedings.

Grave disorder

114. In the event of grave disorder at a meeting, the presiding officer may adjourn the meeting, or may suspend the proceedings for a period to be stated by him or her.

Member to withdraw while his or her conduct is debated

115. Whenever a charge is made against a member, he or she shall, after having been heard from his or her place, withdraw from the Chamber while such charge is being debated.

RULES OF DEBATE

Member to address Chair

116. (1) Every member desiring to speak shall stand while addressing the Chair.

(2) At a sitting in the Chamber of the National Assembly a member may only speak from the podium, except—

- (a) to raise a point of order or a question of privilege; and
- (b) to furnish an explanation in terms of Rule 127(1),

when he or she may address the Chair from a microphone on the floor of the Chamber.

Calling of members

117. A member shall be called in a debate by the presiding officer in accordance with a list of members who are to speak in the debate and the times allocated for speeches by members of different parties.

Time limits for speeches

118. Unless otherwise provided in these Rules, members shall be restricted, in regard to the length of time they may speak, to the times allocated to them in the list contemplated in Rule 117, and if or in so far as times have not been so allocated—

- (a) the President, an Executive Deputy President, the leader of the largest minority party and the member in charge of the business before a meeting, shall not be restricted in regard to the length of time they may speak; and
- (b) members other than those mentioned in paragraph (a) may not speak for longer than 10 minutes at a time on a vote in the schedule to an appropriation bill or 30 minutes at a time on any other business before a meeting.

Reference to member by name

119. No member shall refer to any other member by his or her first name or names only.

Member not to read speech

120. A member shall as far as possible refrain from reading his or her speech, but may refresh his or her memory by referring to notes.

Duur van skorsing

112. Die skorsing van 'n lid, ongeag of dit kragtens hierdie of kragtens enige ander Reëls is, duur by die eerste geleentheid gedurende 'n jaar 5 werksdae, by die tweede geleentheid 10 werksdae, en by enige daaropvolgende geleentheid 20 werksdae.

Betuiging van spyt

113. (1) 'n Lid wat geskors of by naam genoem is, kan aan die Voorsitter 'n skriftelike betuiging van spyt voorlê, en indien die Voorsitter, na oorleg soos bepaal in Reël 110, die betuiging van spyt goedkeur, kan hy of sy die skorsing ophef of die lid toelaat om sy of haar plek in te neem, en die Voorsitter lig die Grondwetlike Vergadering dienooreenkomstig in.

(2) 'n Betuiging van spyt wat deur die Voorsitter goedgekeur is, word in die Notule van Verrigtings opgeteken.

Groot wanorde

114. In geval van groot wanorde in 'n vergadering kan die voorsittende beampte die vergadering verdaag of die verrigtings opskort vir 'n tydperk deur hom of haar genoem.

Lid verlaat Raadsaal terwyl sy of haar gedrag bespreek word

115. 'n Lid teen wie 'n beskuldiging ingebring is, moet, nadat hy of sy vanuit sy of haar sitplek aangehoor is, die Raadsaal verlaat terwyl die beskuldiging bespreek word.

REËLS VAN DEBAT**Lid moet Stoel toespreek**

116. (1) Elke lid wat wil praat, moet die Stoel staande toespreek.

(2) 'n Lid kan in 'n sitting in die Raadsaal van die Nasionale Vergadering net van die podium af praat, behalwe om—

- (a) 'n punt van orde of 'n saak van voorreg te opper; en
- (b) 'n verduideliking kragtens Reël 127(1) te gee,

wanneer hy of sy die Stoel van 'n mikrofoon af op die vloer van die Raadsaal kan toespreek.

Lede word aan die woord gestel

117. 'n Lid word in 'n debat deur die voorsittende beampte aan die woord gestel ooreenkomstig 'n lys van lede wat in die debat gaan praat en die tye vir toesprake deur lede van verskillende partye toegewys.

Tydsbeperkings op toesprake

118. Tensy hierdie Reëls anders bepaal, word lede ten opsigte van die duur van hul toesprake beperk tot die tye wat aan hulle toegewys is in die lys in Reël 117 beoog, en indien of vir sover tye nie aldus toegewys is nie—

- (a) word die President, 'n Uitvoerende Adjunkpresident, die leier van die grootste minderheidsparty en die lid belas met die werksaamhede voor 'n vergadering, nie beperk ten opsigte van die duur van hul toesprake nie; en
- (b) kan lede, behalwe dié in paragraaf (a) genoem, nie langer as 10 minute op 'n keer oor 'n begrotingspos in die bylae by 'n begrotingswetsontwerp, of 30 minute op 'n keer oor enige ander werksaamheid voor 'n vergadering, praat nie.

Verwysing na lid op sy of haar naam

119. Geen lid mag 'n ander lid slegs op sy of haar voornaam of voorname noem nie.

Lid mag nie toespraak voorlees nie

120. 'n Lid moet hom of haar sover moontlik daarvan weerhou om sy of haar toespraak voor te lees, maar kan sy of haar geheue opfris deur aantekeninge te raadpleeg.

Offensive language

121. No member shall use offensive or unbecoming language.

Reflections upon decisions of same session

122. No member shall reflect upon any decision of the Constitutional Assembly made within the preceding 12 months, except for the purpose of moving that such decision be amended or rescinded.

Reflections upon statutes

123. No member shall reflect upon any statute passed by the Constitutional Assembly during the then current year except for the purpose of moving for its amendment or repeal.

Reflections upon judges, etc

124. No member shall reflect upon the competence or honour of a judge of a superior court, or of the holder of an office (other than a member of the Government) whose removal from such office is dependent upon a decision of a House of Parliament.

Matters *sub judice*

125. No member shall refer to any matter on which a judicial decision is pending.

Rule of anticipation

126. (1) No member shall anticipate the discussion of a matter appearing on the Order Paper.

(2) In determining whether a discussion is out of order on the ground of anticipation, the presiding officer shall have regard to the probability that the matter anticipated will be discussed in the Constitutional Assembly within a reasonable time.

Explanations

127. (1) An explanation during debate is allowed only when a material part of a member's speech has been misquoted or misunderstood, but such member shall not be permitted to introduce any new matter, and no debate shall be allowed upon such explanation.

(2) A member may, with the prior consent of the presiding officer, also explain matters of a personal nature, but such matters may not be debated, and the member shall confine himself or herself strictly to the vindication of his or her own conduct and may not speak for longer than three minutes.

Points of order

128. When a point of order is raised, the member called to order shall resume his or her seat, and after the point of order has been stated to the presiding officer by the member raising it, the presiding officer shall give his or her ruling or decision thereon either forthwith or subsequently.

Acting for absent member

129. A member may take charge of a motion or an order of the day in the absence of the member in charge, provided he or she has been authorised to do so by the absent member.

Right of members to speak

130. A member may speak—

- (a) when called upon to do so by the presiding officer; or
- (b) to a point of order.

When reply allowed

131. A reply shall be allowed to the member introducing a subject for discussion or to the member in charge of an order of the day.

Debate closed

132. A reply to a debate closes the debate.

Beledigende taal

121. Geen lid mag beledigende of onbetaamlike taal gebruik nie.

Refleksies op besluite van dieselfde sessie

122. Geen lid mag 'n refleksie werp op 'n besluit van die Grondwetlike Vergadering wat binne die voorafgaande 12 maande geneem is nie, behalwe met die doel om voor te stel dat dit gewysig of herroep word.

Refleksies op wette

123. Geen lid mag 'n refleksie werp op 'n wet wat die Grondwetlike Vergadering gedurende daardie selfde jaar aangeneem het nie, behalwe met die doel om voor te stel dat dit gewysig of herroep word.

Refleksies op regters, ens

124. Geen lid mag 'n refleksie werp op die bevoegdheid of eer van 'n regter van 'n hoër hof of van die bekleër van 'n amp (behalwe 'n lid van die Regering) wie se ontheffing van sodanige amp afhanklik is van 'n besluit van 'n Huis van die Parlement nie.

Sake wat *sub judice* is

125. Geen lid mag verwys na 'n saak waaroor 'n beslissing van 'n geregshof hangende is nie.

Vooruitlopiingsreël

126. (1) Geen lid mag die bespreking van 'n saak wat op die Ordelys verskyn, vooruitloop nie.

(2) Wanneer die voorsittende beamppte moet beslis of 'n bespreking buite die orde is weens vooruitloping, moet hy of sy in ag neem of dit waarskynlik is dat die saak wat vooruitgeloop word, binne 'n redelike tyd in die Grondwetlike Vergadering bespreek sal word.

Verduidelikings

127. (1) 'n Verduideliking tydens 'n debat word toegelaat slegs indien 'n wesenlike deel van 'n lid se toespraak verkeerd aangehaal of misverstaan is, maar so 'n lid word nie toegelaat om nuwe sake aan te roer nie, en geen debat word oor die verduideliking toegelaat nie.

(2) 'n Lid kan, met die voorafgaande toestemming van die voorsittende beamppte, ook sake van persoonlike aard verduidelik, maar oor sodanige sake mag geen debat gevoer word nie, en die lid moet hom of haar streng by die regverdiging van sy of haar eie gedrag bepaal en mag nie langer as drie minute praat nie.

Punte van orde

128. Wanneer 'n punt van orde geopper word, moet die lid wat tot die orde geroep word, gaan sit, en nadat die punt van orde deur die lid wat dit geopper het aan die voorsittende beamppte gestel is, gee die voorsittende beamppte óf onverwyld óf later sy of haar beslissing of uitspraak daaroor.

Optrede namens afwesige lid

129. 'n Lid kan hom of haar belas met 'n voorstel of dagorder wat in die naam van 'n afwesige lid staan, mits die afwesige lid hom of haar daartoe gemagtig het.

Reg van lede om te praat

130. 'n Lid kan praat—

- (a) wanneer hy of sy deur die voorsittende beamppte aan die woord gestel word; of
- (b) oor 'n punt van orde.

Wanneer repliek toegelaat word

131. Die inleier van 'n onderwerp vir bespreking, of die lid wat met 'n dagorder belas is, word toegelaat om repliek te lewer.

Debat afgesluit

132. Repliek op 'n debat sluit die debat af.

MESSAGES

Messages to Houses

133. A message from the Constitutional Assembly to the Senate or the National Assembly shall be signed by the Chairperson and the Secretary.

Messages from Houses

134. A message received from the Senate or the National Assembly shall be recorded in the Minutes of Proceedings, or be made known in such other manner as the Chairperson may determine.

Messages to President of the Republic

135. A message from the Constitutional Assembly to the President of the Republic shall be signed by the Chairperson and the Secretary.

Messages from President of the Republic

136. (1) Any message from the President of the Republic shall be presented to the Constitutional Assembly by the presiding officer, may in the discretion of the presiding officer be read out by him or her and shall be printed in the Minutes of Proceedings.

(2) The consideration of the message may be placed on the Order Paper, or the presiding officer may interrupt business at the request of the member who is Leader of the House in the National Assembly, in order that precedence may be given to the consideration of the message.

WITNESSES

Attendance of witnesses detained in prison

137. If a witness whose attendance before the Constitutional Assembly or a committee or other body appointed by it is required, is being detained in any prison, the person in charge of such prison may be ordered to bring the witness in safe custody for examination as often as his or her attendance is deemed necessary, and the Chairperson may issue his or her warrant accordingly.

Summoning of witnesses

138. (1) No committee or other body appointed by the Constitutional Assembly shall summons a witness without first having satisfied the Chairperson that the evidence of such witness will be material to the enquiry.

(2) For the examination of every such witness the committee or other body shall sit *de die in diem*.

(3) In the case of a joint committee both the Speaker and the President of the Senate shall be satisfied as aforesaid.

Witness expenses

139. Subject to the Chairperson's approval, the Secretary may pay to witnesses a reasonable sum for travelling and attendance time and for transport expenses actually incurred.

BOODSKAPPE

Boodskappe aan Huise

133. 'n Boodskap van die Grondwetlike Vergadering aan die Senaat of die Nasionale Vergadering word deur die Voorsitter en die Sekretaris onderteken.

Boodskappe van Huise

134. 'n Boodskap wat van die Senaat of die Nasionale Vergadering ontvang word, word in die Notule van Verrigtings opgeteken, of bekend gemaak op watter ander wyse die Voorsitter ook al bepaal.

Boodskappe aan President van die Republiek

135. 'n Boodskap van die Grondwetlike Vergadering aan die President van die Republiek word deur die Voorsitter en die Sekretaris onderteken.

Boodskappe van President van die Republiek

136. (1) 'n Boodskap van die President van die Republiek word deur die voorsittende beampte aan die Grondwetlike Vergadering voorgelê, kan na goeë dunde van die voorsittende beampte deur hom of haar voorgelees word en word in die Notule van Verrigtings gedruk.

(2) Die oorweging van die boodskap kan op die Ordelys geplaas word, of die voorsittende beampte kan, op versoek van die lid wat Leier van die Huis in die Nasionale Vergadering is, die werksaamhede onderbreek sodat voorrang aan die oorweging van die boodskap verleen kan word.

GETUIES

Bywoning van getuies wat in gevangenis aangehou word

137. Indien 'n getuie van wie vereis word om 'n sitting by te woon van die Grondwetlike Vergadering of 'n komitee of ander liggaam deur hom aangestel, in 'n gevangenis aangehou word, kan die persoon aan die hoof van die gevangenis gelas word om die getuie so dikwels as wat sy of haar bywoning nodig geag word, onder veilige bewaring vir ondervraging te bring, en die Voorsitter kan die nodige lasbrief uitreik.

Dagvaarding van getuies

138. (1) Voordat 'n komitee of ander liggaam wat deur die Grondwetlike Vergadering aangestel is, 'n getuie laat dagvaar, moet die komitee of betrokke liggaam die Voorsitter eers daarvan oortuig dat die getuie van daardie getuie van wesenlike belang vir die ondersoek sal wees.

(2) Vir die ondervraging van elke sodanige getuie moet die komitee of ander liggaam op agtereenvolgende dae sit.

(3) In die geval van 'n gesamentlike komitee moet sowel die Speaker as die President van die Senaat, soos voormeld, oortuig word.

Onkoste van getuies

139. Behoudens die goedkeuring van die Voorsitter kan die Sekretaris aan getuies 'n redelike bedrag betaal ten opsigte van reis- en bywoningstyd en vir vervoerkoste werklik aangegaan.

OFFICE OF SECRETARY AND RECORDS OF CONSTITUTIONAL ASSEMBLY

Minutes of Proceedings

140. The Minutes of Proceedings shall be noted by the Secretary, and shall, after having been perused by the Chairperson, be printed and supplied to members.

Journals of Constitutional Assembly

141. The Minutes of Proceedings, signed by the Secretary, shall constitute the Journals of the Constitutional Assembly.

Custody of papers

142. The Secretary shall have custody of all records and other papers of the Constitutional Assembly, and he or she shall neither remove nor permit to be removed any such records or other papers or copies thereof beyond the precincts of Parliament without the leave of the Chairperson.

Access to tabled papers

143. Subject to Rule 225, no person other than a member of the Constitutional Assembly shall have access to or be entitled to take extracts from or make copies of papers laid upon the Table, but if the Constitutional Assembly has ordered that the contents of any such paper shall not be made public, or if such paper is marked as being confidential, no member shall divulge such contents, under pain of breach of privilege.

General duties of Secretary

144. The Secretary shall be responsible for the regulation of all matters connected with the business of the Constitutional Assembly, subject to such directions as he or she may receive from the Chairperson.

KANTOOR VAN SEKRETARIS EN STUKKE VAN GRONDWETLIKE VERGADERING

Notule van Verrigtings

140. Die Notule van Verrigtings word deur die Sekretaris gehou en word, nadat die Voorsitter dit nagesien het, gedruk en aan lede verskaf.

Joernale van Grondwetlike Vergadering

141. Die Notule van Verrigtings, deur die Sekretaris onderteken, maak die Joernale van die Grondwetlike Vergadering uit.

Bewaring van dokumente

142. Al die stukke en ander dokumente van die Grondwetlike Vergadering is in die bewaring van die Sekretaris, en hy of sy mag nie van die stukke of ander dokumente of afskrifte daarvan sonder die verlof van die Voorsitter uit die gebied van die Parlement verwyder of laat verwyder nie.

Toegang tot dokumente wat ter Tafel gelê is

143. Behoudens Reël 225 het niemand behalwe 'n lid van die Grondwetlike Vergadering toegang tot dokumente wat ter Tafel gelê is of die reg om uittreksels daaruit of afskrifte daarvan te maak nie, maar indien die Grondwetlike Vergadering gelas het dat die inhoud van so 'n dokument nie openbaar gemaak mag word nie, of indien so 'n dokument as vertroulik gemerk is, mag geen lid die inhoud daarvan bekend maak nie, op straf van voorregskending.

Algemene pligte van Sekretaris

144. Die Sekretaris is verantwoordelik vir die reëling van alle sake in verband met die werksaamhede van die Grondwetlike Vergadering, met inagneming van die opdragte wat hy of sy van die Voorsitter ontvang.

